

**ΜΕΛΕΤΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ & ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΠΕΙΡΑΙΑ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ**

Υποέργο 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900 της Πράξης «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus»

Πακέτο Εργασίας 2: «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά» / Παραδοτέο 2.2: «Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και εκτάκτων αναγκών»

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, Αναθ. Έκδοση: ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022
Α' Έκδοση: ΜΑΪΟΣ 2022

1

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Προφίλ και δράσεις ΚΟ.Δ.Ε.Π.	5
Οι δράσεις της ΚΟ.Δ.Ε.Π.	7
Δράσεις ΟΧΕ/ΒΑΑ Πειραιά	9
Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης στον Δήμο Πειραιά	13
Το Υπόεργο της παρούσας Πράξης Κοινωνικής Καινοτομίας	14
Δράσεις της Πράξης «Social Innovation Piraeus» έως σήμερα	15
Συνεχής χαρτογράφηση των αναγκών των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων	16
Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και έκτακτων αναγκών	16
Σκοπός της παρούσας μελέτης	18
Εμπορία ανθρώπων: ένα έγκλημα που κρύβεται σε κοινή θέα	19
Ορισμός	20
Ποιος θεωρείται θύμα εμπορίας ανθρώπων;	21
Τα δικαιώματα των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων βάσει της Σύμβασης	22
Τα δικαιώματα των παιδιών-θυμάτων εμπορίας ανθρώπων βάσει της Σύμβασης	24
Η Εμπορία Ανθρώπων ως απόρροια του μεταναστευτικού ζητήματος	25
Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων	26
Τα θύματα εμπορίας που δέχτηκαν βοήθεια στην Ελλάδα το 2020 και το εξάμηνο του 2021	28
Το Εμπόριο Ανθρώπινης Σαρκός διεθνώς	35
Η Διαχρονικότητα του φαινομένου – Ο Πόλεμος στην Ουκρανία: το νέο επικερδές σκλαβοπάζαρο	36
Δήμος Πειραιά	39
Η ανάγκη επιμόρφωσης και κατάρτισης των στελεχών των κοινωνικών υπηρεσιών-δομών και λοιπών φορέων	40
Τεκμηρίωση αναγκαιότητας κοινωνικής παρέμβασης	50
Υπολογισμός ενδεικτικού κόστους παρέμβασης	51
Προτεινόμενη μεθοδολογία υλοποίησης της παρέμβασης	53
Αίτημα Έγκρισης Ανάθεσης	54

Εισαγωγή

Η παρούσα μελέτη τεκμηρίωσης αφορά στην έκτακτη παρέμβαση ανάθεσης υπηρεσιών παροχής εκπαιδευτικών σεμιναρίων κατάρτισης και επιμόρφωσης στα στελέχη των κοινωνικών υπηρεσιών, κοινωνικών δομών και των λοιπών φορέων του Δήμου Πειραιά στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με την οδηγία 2011/36/ΕΕ¹ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης, παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων αποτελεί «η στρατολόγηση, μεταφορά, απόκρυψη ή αποδοχή προσώπων, με τη χρήση απειλής, βίας ή άλλων μέσων εξαναγκασμού, απαγωγής, απάτης, κατάχρησης εξουσίας, εκμετάλλευσης της ευάλωτης θέσης του θύματος, καθώς και με παροχή ή λήψη αμοιβής, ώστε να επιτευχθεί η συναίνεση προσώπου που έχει εξουσία πάνω σε άλλο, με σκοπό την εκμετάλλευση».

Ο όρος «εκμετάλλευση» περιλαμβάνει ενδεικτικά την εξαναγκαστική πορνεία ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την αναγκαστική εργασία ή παροχή υπηρεσιών – συμπεριλαμβανομένης της αναγκαστικής επαιτείας, της δουλείας ή παρόμοιων με αυτήν πρακτικών, αλλά και της αφαίρεσης οργάνων του σώματος.

Βασικές αιτίες αποτελούν, τόσο οι έντονες κοινωνικές ανισότητες στο πλαίσιο του παγκόσμιου καταμερισμού εργασίας, όσο και η υψηλή ζήτηση που παρουσιάζεται για φθινό-ευέλικτο εργατικό δυναμικό (labour trafficking), και ανθρώπινα καταναλωτικά προϊόντα (sex trafficking).

Ταυτοχρόνως, ενόψει της υφιστάμενης κατάστασης, με τον πόλεμο στην Ουκρανία και τα εκατομμύρια των αμάχων να εγκαταλείπουν τη χώρα, αντιμέτωποι με κυκλώματα

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0036>

σωματεμπορίας, επιχειρήσεις εξαφάνισης παιδιών, σεξουαλική εκμετάλλευση και εκβιασμούς βρίσκονται οι ενήλικοι πρόσφυγες αλλά και τα παιδιά που συρρέουν στα ουκρανικά σύνορα, προκειμένου να ξεφύγουν από την κλιμακούμενη βία, σύμφωνα με διεθνείς οργανώσεις και φορείς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο, οι οποίες υπογραμμίζουν πως οι συγκρούσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη το τελευταίο διάστημα αποτελούν ευνοϊκή συνθήκη για την όξυνση συγκεκριμένων μορφών εγκληματικότητας. Ενώπιον λοιπόν, των υφιστάμενων συνθηκών και των ολέθριων συνεπειών του πολέμου στην Ουκρανία, αναδύεται η ανάγκη για την ανάθεση υπηρεσιών παροχής εκπαιδευτικών σεμιναρίων κατάρτισης και επιμόρφωσης των στελεχών των κοινωνικών υπηρεσιών και δομών και των λοιπών φορέων του Δήμου Πειραιά στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων, καθόσον αυτήν την περίοδο είναι ιδιαίτερα αυξημένος ο κίνδυνος διακίνησης και το εμπόριο των ανθρώπων, συνήθως με σκοπό την σεξουαλική δουλεία, την καταναγκαστική εργασία ή την σεξουαλική εκμετάλλευση για τον διακινητή ή άλλους².

Με δεδομένο ότι, το αντικείμενο του προγράμματος «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στον Δήμο Πειραιά» αφορά στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δράσεων κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας και των διακρίσεων, δεν θα μπορούσε να μην αναλάβει δράση ενώπιον του νέου κοινωνικού γίνεσθαι που δημιουργείται από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών περίπου το 10 τοις εκατό του πληθυσμού της Ουκρανίας, θα αναγκαστεί να εγκαταλείψει την Ουκρανία και να καταφύγει σε άλλες χώρες³, συμπεριλαμβάνοντας και την Ελλάδα.

Ο Δήμος Πειραιάς έχει ισχυρούς δεσμούς και πολυεπίπεδη συνεργασία με την Ουκρανία, πιο συγκεκριμένα με την πόλη της Οδησού, καθώς έχει αδελφοποιηθεί από

² <https://www.unodc.org/unodc/data-and-analysis/glotip.html>

³ <https://unric.org/el/13667-2/>

το 1993⁴. Για αυτόν τον λόγο, είναι από τους πρώτους Δήμους που υποδέχθηκε οικογένειες Ουκρανών και σχεδιάζει καινοτόμες δράσεις, με σκοπό την αξιοπρεπή διαβίωση των προσφύγων, που θα φτάσουν στην πόλη του Πειραιά.

Προφίλ και δράσεις ΚΟ.Δ.Ε.Π.

Η Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Πειραιά (ΚΟ.Δ.Ε.Π.) συστάθηκε το 2011 και αποτελεί ένα Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας συγχώνευσης των κοινοφελών επιχειρήσεων σε κάθε Δήμο, όπως προέβλεπε ο Ν.3852/2010, το Δημοτικό Συμβούλιο Πειραιά με την υπ' αριθμ.72/186/2011 απόφασή του όρισε την συγχώνευση των προϋπαρχουσών επιχειρήσεων με την επωνυμία «Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής Ένταξης Περίθαλψης Αλλοδαπών Πειραιά» και «Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής Μέριμνας Πειραιά», σε μία επιχείρηση με την επωνυμία ΚΟ.Δ.Ε.Π. - Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Πειραιά.

Η ΚΟ.Δ.Ε.Π. επιχορηγείται για συγκεκριμένες δράσεις οι οποίες έχουν σκοπό την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεόμενων με τις αρμοδιότητές του Δήμου Πειραιά οι οποίες της έχουν εκχωρηθεί, με βάση το πρόγραμμα που έχει συνάψει με αυτόν. Επιπλέον, υλοποιεί δράσεις των οποίων σκοπό αποτελεί η προαγωγή του κοινωφελούς της χαρακτήρα, με την υποστήριξη των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων και γενικότερα των κατοίκων του Δήμου Πειραιά.

Στόχος της είναι η μέριμνα για το σύνολο των κοινωνικών προβλημάτων των δημοτών και των κατοίκων εντός των διοικητικών ορίων της πόλης, ανεξαρτήτως ηλικίας και κοινωνικής κατάστασης. Αναλυτικότερα, βασικούς πυλώνες των εγχειρημάτων της είναι: η φροντίδα για την περίθαλψη των οικονομικά και κοινωνικά ασθενέστερων πολιτών, η φροντίδα ηλικιωμένων και ατόμων με αδυναμία μετακίνησης, η περίθαλψη

⁴<https://piraeus.gov.gr/%CE%B1%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CF%86%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CF%82-%CF%80%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CF%82/#>

και φαρμακευτική υποστήριξη των ηλικιωμένων και χρονίως πασχόντων, η υποστήριξη ατόμων με αναπηρία, η σίτιση, ένδυση και υλιστική συνδρομή απόρων και αστέγων, η φροντίδα για την ενημέρωση του κοινού σε θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος, θέματα υγείας και πρόληψης, καθώς και η εν γένει εφαρμογή πολιτικών και δράσεων που στοχεύουν στην μέριμνα και υποστήριξη του ιδιαίτερα ευπαθούς πληθυσμού. Επίσης, η εφαρμογή τακτικών και εκτάκτων κοινωνικών παρεμβάσεων, μέσω δράσεων οι οποίες στοχεύουν στην ενδυνάμωση και στην συστηματική υποστήριξη ιδιαίτερα του ευπαθούς πληθυσμού του Δήμου Πειραιά.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και ως όργανο κοινωφελούς δημόσιου σκοπού, η ΚΟ.Δ.Ε.Π. λειτουργεί εδώ και χρόνια σταθερές κοινωνικές δομές, υλοποιεί κοινωνικά προγράμματα όπως λ.χ. επισιτιστικές δράσεις, κοινωνικό φαρμακείο, κοινωνική ντουλάπα, κοινωνικό φροντιστήριο, ξενώνα αστέγων και ξενώνα βραχείας φιλοξενίας και, επίσης, παρέχει υπηρεσίες, τόσο μέσω του Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών και Προγραμμάτων, όσο και στο πλαίσιο χρηματοδοτικών μέσω, είτε κρατικών / θεσμικών, είτε διεθνών / ευρωπαϊκών, όπως τα προγράμματα «ΕΣΤΙΑ Ι» (ολοκληρωμένο) και «ΕΣΤΙΑ ΙΙ» (ολοκληρωμένο) με την υποστήριξη της Ύπατης Αρμοστείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες – (UNHCR), τα προγράμματα «ΕΣΤΙΑ & ΕΡΓΑΣΙΑ Ι» (ολοκληρωμένο) και «ΕΣΤΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΙΙ», το οποίο ήδη υλοποιείται σύμφωνα με του όρους και προϋποθέσεις του προγράμματος με τίτλο: «Στέγαση και εργασία για τους Αστέγους», στο πλαίσιο των Δράσεων Στέγασης και Κοινωνικής Φροντίδας για τους Αστέγους, όπως αυτές ορίζονται στο ΦΕΚ Β 4545 – 21.12.2017, βάσει των οριζόμενων στην με ΑΔΑ: 6ΛΡΨ465Θ1Ω – 8Μ4 Πρόσκληση, και στην με ΑΔΑ: Ω89846ΜΤΛΚ – ΟΥΠ Συμπληρωματική Πρόσκληση του ΕΙΕΑΔ - Εθνικού Ινστιτούτου εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού. Το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ 2021 για την παροχή αυτόνομων διαμερισμάτων για αιτούντες άσυλο και άτομα που χρήσουν διεθνούς προστασίας, το οποίο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Μετανάστευσης και Ασύλου του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, στην παρούσα φάση έχει ολοκληρωθεί και η θετική αξιολόγηση δύο ακόμα προγραμμάτων υποστηριζόμενων από εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά μέσα για υλοποίηση από την ΚΟ.Δ.Ε.Π. κατά το 2022, και αναμένεται η σχετική απόφαση ένταξής τους και η σχετικές προγραμματικές συμβάσεις. Πρόκειται για το Πρόγραμμα «Εστία & Εργασία III» με χρηματοδότησης από το Υπουργείο Εργασίας, καθώς και για το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ 2022 – παροχή στέγασης σε αυτόνομα διαμερίσματα αιτούντων άσυλο και ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας» με χρηματοδότηση από το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Οι ωφελούμενοι των κοινωνικών παρεμβάσεων της ΚΟ.Δ.Ε.Π. ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες του Δήμου Πειραιά. Η επιλογή τους βασίζεται σε συγκεκριμένα κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια. Πιο συγκεκριμένα, ωφελούμενοι μπορούν να είναι άτομα όπως άστεγοι, άνεργοι, άποροι, ανασφάλιστοι, χρόνια πάσχοντες, μονογονεϊκές οικογένειες (λ.χ. μητέρες μόνες με ανήλικα τέκνα), οικογένειες πολυτέκνων (λ.χ. από τέσσερα τέκνα και άνω), περιπτώσεις οικογενειών τριτέκνων, χαμηλοσυνταξιούχοι, ηλικιωμένοι μόνοι, Ρομά, πρόσφυγες, μετανάστες, εξαρτημένοι από τοξικές ουσίες, LGBTQ, αποφυλακισθέντες κ.ά..

Οι δράσεις της ΚΟ.Δ.Ε.Π.

Η ΚΟ.Δ.Ε.Π. στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και ως όργανο κοινωφελούς δημόσιου σκοπού, λειτουργεί εδώ και χρόνια σταθερές δομές, υλοποιεί κοινωνικά προγράμματα και παρέχει υπηρεσίες, προστασίας και υποστήριξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού στο Δήμο Πειραιά.

Κατά το τρέχον διάστημα, περισσότερες δράσεις τακτικής και έκτακτης κοινωνικής παρέμβασης υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πράξης Κοινωνικής Καινοτομίας «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus». Όπως προαναφέρθηκε, βρίσκονται σε εξέλιξη τα προγράμματα «ΕΣΤΙΑ 2021»

και «Εστία και Εργασία II», ενώ επίσης, λειτουργεί το Κοινωνικό Φροντιστήριο «Διδακτική Αλληλεγγύη», ο Ξενώνας Αστέγων «Ανακούφιση», το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», το Κοινωνικό Φαρμακείο, η Κοινωνική Ντουλάπα, το Γραφείο Εθελοντισμού, η Υπηρεσία Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης και διάφορες επισιτιστικές δράσεις. Ομοίως, ως άμεσες έκτακτες παρεμβάσεις, η ΚΟ.Δ.Ε.Π. υλοποιεί και δράσεις επισιτιστικής συνδρομής, (όπως π.χ. το Πρόγραμμα «Συν-Ένωσις» της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών, το Πρόγραμμα της «ΠΑΕ Ολυμπιακός» και το «Είμαστε Οικογένεια COVID-19» σε συνεργασία με την Μη Κυβερνητική Οργάνωση «Μπορούμε» στο πλαίσιο της Διεθνούς Πρωτοβουλίας Δράσης του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος για τον Covid-19, οπότε και χορήγησε σε δικαιούχους του προγράμματος διατακτικές επιταγές για την αγορά τροφίμων πρώτης ανάγκης). Την περίοδο του καλοκαιριού και των σχολικών διακοπών, η ΚΟ.Δ.Ε.Π. επίσης υλοποιεί Καλοκαιρινό Πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης για Παιδιά από 6 έως 14 ετών.

Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικότερα οι δομές, παροχές και υπηρεσίες της ΚΟ.Δ.Ε.Π. Επιπλέον, τα σταθερά ετήσια προγράμματα κοινωνικής δράσης της ΚΟ.Δ.Ε.Π. περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Πρόγραμμα επισιτισμού ευάλωτων δημοτών της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών
2. Πρόγραμμα επισιτισμού πολύτεκνων νοικοκυριών της ΠΑΕ Ολυμπιακός
3. Κοινωνικό Φροντιστήριο «Διδακτική Αλληλεγγύη»
4. Ξενώνας Βραχείας Φιλοξενίας Αστέγων Πειραιά «Ανακούφιση»
5. Ξενώνας Βραχείας Φιλοξενίας Συνοδών ασθενών του Ειδικού Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Πειραιά «Μεταξά», «Η Κοινωνική Μέριμνα»
6. Κοινωνική Ντουλάπα
7. Κοινωνικό Φαρμακείο
8. Βοήθεια στο Σπίτι
9. Καλοκαιρινό Πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης για Παιδιά

Η ανάλυση για κάθε ένα από τα παραπάνω προγράμματα παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα της ΚΟ.Δ.Ε.Π.¹.

Δράσεις ΟΧΕ/ΒΑΑ Πειραιά

Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει τα κράτη-μέλη της στο να διαμορφώσουν για της πολίτες της καλύτερες συνθήκες ανάπτυξης, ευκαιρίες για εργασία, ικανοποιητικές υποδομές και καλύτερο περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό, χρηματοδοτεί Αναπτυξιακά, ή γνωστά και ως Επιχειρησιακά, Προγράμματα. Για την περίπτωση της Ελλάδας πρόκειται για προγράμματα που αφορούν είτε τομείς για το σύνολο της χώρας, είτε περιφέρειες, της π.χ. το Περιφερειακό Πρόγραμμα Αττικής. Σε αυτό το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, η Ε.Ε. προχώρησε στην δημιουργία κάποιων νέων εργαλείων που σκοπό έχουν να τονώσουν την τοπική ανάπτυξη με τρόπο ολοκληρωμένο: π.χ. η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) ή Τοπική Ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων. Αυτό σημαίνει ότι το σχέδιο που θα εφαρμοστεί καθώς και τα έργα που θα υλοποιηθούν βάσει αυτού του σχεδίου, θα πρέπει να αφορούν σε πολλούς τομείς που άπτονται της καθημερινότητας των πολιτών οι οποίοι κατοικούν ή εργάζονται στην εκάστοτε γεωγραφική περιοχή, της λ.χ. σε έναν Δήμο.

Στο πλαίσιο αυτό, για έναν Δήμο, ένα αναπτυξιακό σχέδιο (ΟΧΕ) μπορεί να αφορά σε έργα και δράσεις που έχουν να κάνουν με την καθαριότητα και το περιβάλλον, με την επιχειρηματικότητα, με την απασχόληση, με τον πολιτισμό, με τον τουρισμό κλπ. Θέματα. Για ένα στρατηγικό πρόγραμμα δε, αποτελεί κομβική παράμετρο επιτυχίας το να εμπεριέχει στον σχεδιασμό του δράσεις από πολλούς τομείς πολιτικής, ήτοι Επιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία με την σειρά της θα οδηγήσουν σε ένα προσδοκώμενο αναπτυξιακό αποτέλεσμα.

Για την περίπτωση του Δήμου Πειραιά, οι προτάσεις που σχεδιάζονται λαμβάνουν υπ' όψη την καθορισμένη περιοχή και την ολοκληρωμένη στρατηγική ανάπτυξης, καθώς και έργα και δράσεις για υλοποίηση, διαδικασίες διακυβέρνησης και διαχείρισης της ΟΧΕ. Οι τρέχουσες προτάσεις οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αττική», επιγραμματικά αφορούν:

- Α: την «Βελτίωση Δεξιοτήτων Ανέργων» που ανήκουν σε Ευπαθείς Ομάδες μέσω Κατάρτισης που οδηγεί σε Πιστοποίηση και συνοδευτικές δράσεις προώθησης στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 09 :«Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής» ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)].
- Β: την «Αναβάθμιση των Κοινωνικών Υποδομών του Δήμου Πειραιά και των Νομικών του Προσώπων, που προάγουν την Κοινωνική Φροντίδα, την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Καινοτομία στην Πόλη του Πειραιά» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 10: «Ανάπτυξη – Αναβάθμιση Στοχευμένων Κοινωνικών Υποδομών και Υποδομών Υγείας» ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)].
- Γ: το «Δίκτυο Υπηρεσιών Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Διακρίσεων και Βελτίωσης της Ποιότητας Ζωής των Ευάλωτων και Ειδικών Ομάδων (μεταξύ των οποίων ΑΜΕΑ, Έφηβοι- Νέοι με υψηλό κοινωνικό κίνδυνο κ.λπ.),στο Δήμο Πειραιά» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 09 :«Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής» ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)].
- Δ: την «Δέσμη Καινοτόμων Δράσεων Κοινωνικοποίησης και Κοινωνικής Ένταξης των Ανέργων του Δήμου Πειραιά που ανήκουν σε Ευπαθείς Ομάδες, με έμφαση της νέους «εκτός αγοράς εργασίας και εκπαίδευσης» (ΕΑΕΚ) και Διασύνδεση όλων με την Αγορά Εργασίας» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 09: «Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής» ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)]. Η παρέμβαση αυτή εμπίπτει στην άμεση περιοχή ευθύνης του Δήμου Πειραιά, στην περιοχή εφαρμογής της εγκεκριμένης Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσής του με τίτλο: «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ/ΒΑΑ) Πειραιά».

- Ε: της «Δράσεις για την προώθηση του πολιτιστικού αποθέματος του Δήμου Πειραιά» [Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική»/ Άξονας Προτεραιότητας 06 : Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής στο Αστικό Περιβάλλον, ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)].

Διαπιστώνεται ότι οι παραπάνω πέντε αυτές προτάσεις συνδέονται άμεσα και έμμεσα με την παρούσα Πράξη κοινωνικής καινοτομίας στον Πειραιά και συγκεκριμένα το Υποέργο 1:

«Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» της Πράξης «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus/SIP», με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900, της τρεις εξ αυτών, υπάγονται στον Άξονα Προτεραιότητας 09.

Πιο συγκεκριμένα,

- Σχετικά με την Α' πρόταση, από το έργο SIP μπορεί να γίνει σύζευξη ώστε να διασυνδεθούν καταγεγραμμένοι ωφελούμενοι, δηλαδή άτομα τα οποία ανήκουν σε κοινωνικο-οικονομικά ευπαθείς ομάδες, και ειδικά οι άνεργοι – ανειδίκευτοι, ώστε να υπάρξει διάχυση την πληροφορίας και να συμμετέχουν οι ωφελούμενοι που πληρούν τα ειδικά κριτήρια της εν λόγω καταρτίσεις.
- Σχετικά με την Β' πρόταση, της οποίας στόχος είναι η συμπλήρωση και η βελτίωση των Κοινωνικών Υποδομών που προάγουν την Κοινωνική Φροντίδα, την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Καινοτομία στην Πόλη του Πειραιά, από το έργο SIP μπορεί να γίνει της διασύνδεση, τόσο με δομές του φορέα υλοποίησης, όσο και με ωφελούμενους, δηλαδή άτομα τα οποία έχουν καταγραφεί λόγω ευαλωτότητας στην Πράξη της άστεγοι, άνεργοι, ανασφάλιστοι, ηλικιωμένοι, άποροι, μετανάστες κ.ο.κ.
- Σχετικά με την Γ' πρόταση, η οποία σχεδιάστηκε σε συνάρτηση με την κρίση της πανδημίας του Covid-19 που δημιούργησε ένα ασφυκτικό πλαίσιο παροχής υπηρεσιών και οδήγησε στην άμεση ενεργοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων και πόρων, δεδομένης της σωρείας επιπτώσεων στην οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα, με το έργο SIP μπορεί να γίνει σύζευξη καθώς τα μέλη της ομάδας παρέμβασης έχουν λεπτομερώς καταγράψει νέες ανάγκες και αιτήματα δημοτών του Πειραιά που

εμφανίστηκαν ή επιτάθηκαν με την υγειονομική ιδιαίτερη κατάσταση. Οι καταγραφές αυτές συνεπώς μπορούν να οδηγήσουν απευθείας σε δυνητικούς ωφελούμενους, των οποίων οι ανάγκες συνάδουν με της παροχές της πρότασης.

- Σχετικά με την Δ' πρόταση η οποία στοχεύει αφενός στην διαρκή αναζήτηση, ταυτοποίηση και η προώθηση της κοινωνικοποίησης και της κοινωνικής ένταξης μη ενεργών οικονομικά νέων ηλικίας 15 έως 29 ετών που βρίσκονται σε παρατεταμένη χρονικά κατάσταση «εκτός αγοράς εργασίας και εκπαίδευσης» (ΕΑΕΚ) ή/και τείνουν σε αυτά τα χαρακτηριστικά και, εν γένει, διακατέχονται από αρνητική στάση έναντι της κοινωνίας (αποκοινωνικοποίηση) και τα οποία πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και, αφετέρου, στην υλοποίηση δέσμης συνεκτικών ενεργειών ενδυνάμωσης, διασύνδεσης με την Αγορά Εργασίας και κατάλληλης προετοιμασίας για την πρόσβαση σε θέση απασχόλησης ή/και την προώθηση σε επιλογές επιχειρηματικής δραστηριότητας, ατόμων όλων των ηλικιών τα οποία βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας και πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, με έμφαση σε άτομα που έχουν την ευθύνη της φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, και πάλι, η Πράξη SIP διαμέσου των αρχείων που διατηρεί αλλά και της συνεχούς επαφής με το πειραιϊκό πεδίο, την επαφή με ομάδες στόχου της άνεργοι, νέοι άνεργοι, κλπ. Τόσο μέσω των υπηρεσιών της όσο και μέσω της δράσης των στελεχών της στο πεδίο (Streetwork) και πάλι μπορεί να αποτελέσει σύνδεσμο με δυνητικούς υποψήφιους, να της δικτυώσει και παραπέμψει σχετικά.

- Τέλος, σχετικά με την Ε' πρόταση, που αφορά την υποστήριξη εκδηλώσεων πολιτισμού στον Δήμο Πειραιά, μπορεί και εδώ να σχεδιαστεί συνεργασία και σύμπραξη, ώστε ωφελούμενοι της Πράξης SIP να παραπεμφθούν και να συμμετάσχουν σε εγχειρήματα, έτσι ώστε να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή της πόλης.

Με άλλα λόγια, συνολικά, διαπιστώνεται ότι οι παραπάνω προτάσεις αφορούν πολίτες του Δήμου Πειραιά, με έμφαση σε ευπαθείς ομάδες στόχου, και αποσκοπούν στην βελτίωση των εν γένει συνθηκών διαβίωσής τους, καθώς και στην άρση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσα από παρεμβάσεις και δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας.

Αντίστοιχα, το γεγονός αυτό αποτελεί και στόχο της Πράξης κοινωνικής καινοτομίας SIP, η οποία αποτίνεται με προτεραιότητα στους ευάλωτους πολίτες (ήτοι ανέργους, αστέγους, απόρους, ανασφάλιστους, χρόνια πάσχοντες, χαμηλοσυνταξιούχους, χαμηλόμισθους, αποφυλακισθέντες, θύματα διακίνησης και σωματεμπορίας, θύματα έμφυλης βίας, τοξικοεξαρτημένους, μονογονεϊκές και πολύτεκνες οικογένειες, ΑΜΕΑ, μετανάστες- πρόσφυγες-αιτούντες άσυλο, Ρομά κ.ά.) αλλά και ταυτόχρονα στοχεύει και στο όραμα για το σύνολο της κοινότητας, διαμέσου της υποστήριξης των ευπαθών, τον περιορισμό και την εξάλειψη των κοινωνικών διακρίσεων, άρα και την εναρμόνιση κατεστημένων διαφορών, ήτοι την επιδίωξη της κοινωνικής συνοχής.

Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης στον Δήμο Πειραιά

Οι «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά» αποτελούν συγκεκριμένα το Πακέτο Εργασίας 2 του Υποέργου, το οποίο αφορά στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των βασικών και επιμέρους παρεμβάσεων πρόληψης και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής στο Δήμο Πειραιά. Οι παρεμβάσεις πρόληψης και η υποστήριξη αποτελούν δράσεις πρόληψης ή και ταχείας υποστηρικτικής παρέμβασης και περιλαμβάνουν το σχεδιασμό, την εφαρμογή και παρακολούθηση των εν λόγω ενεργειών, είτε από την ίδια την ΚΟ.Δ.Ε.Π. είτε από άλλους εξειδικευμένους φορείς με τους οποίους υπάρχει συνεργασία.

Με δεδομένο το ευρύτατο πεδίο δραστηριοτήτων της ΚΟ.Δ.Ε.Π., καθώς και το γεγονός ότι οι ψυχοκοινωνικές ανάγκες προβάλλουν συνεχώς αυξανόμενες και καθίστανται επιτακτικές, ως απόρροια της κοινωνικής και οικονομικής αστάθειας των τελευταίων ετών καθώς και της πανδημίας, είναι διαπιστωμένη πλέον η ανάγκη για δράση και περαιτέρω ενημέρωση, υποστήριξη και διασύνδεση όλο και μεγαλύτερου αριθμού πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και σχετικές υπηρεσίες, που υλοποιούνται τόσο στο τοπικό επίπεδο του Δήμου Πειραιά, όσο και σε ευρύτερη κλίμακα.

Το Υπόεργο της παρούσας Πράξης Κοινωνικής Καινοτομίας

Το αντικείμενο του Υποέργου της Πράξης, στο πλαίσιο της οποίας εκπονείται η παρούσα μελέτη, αφορά συνολικά στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δράσεων κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας και των διακρίσεων, μέσω της μεθοδολογικής και λειτουργικής ενοποίησης των παρεμβάσεων, του συντονισμού και της παρακολούθησης των δράσεων κοινωνικής συνοχής που συντελούνται στον Δήμο, τόσο από τον ίδιο, όσο και από άλλους φορείς και κοινωνικά δίκτυα, και εντάσσεται στην Πράξη «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus». Η Πράξη, εμπίπτει στην Πρόσκληση: PIR018, Κωδ. Ολοκλ. Στρατ. Χωρ. Αναπτ.: 1092, Α/Α ΟΠΣ ΕΣΠΑ: 4234, πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2014-2020», στον Άξονα Προτεραιότητας 09: «Πρώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής», ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.), με τίτλο: «Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας της Κοινωνικής Ένταξης, της Καταπολέμησης της Φτώχειας και των Διακρίσεων, μέσω της Μεθοδολογικής και Λειτουργικής Ενοποίησης των Παρεμβάσεων Κοινωνικής Ένταξης στην Πόλη του Πειραιά σε ένα Ενιαίο, Ιεραρχημένο και Ομογενοποιημένο Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης», με ΑΔΑ: Ω7ΙΣΩΞΥ-ΠΥΗ, στο πλαίσιο υποβολής αίτησης χρηματοδότησης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2014 - 2020».

Το Υπόεργο περιλαμβάνει τρία πακέτα εργασίας, με γνώμονα την αποτελεσματική επίτευξη των στόχων της οικείας Πρόσκλησης. Η δημιουργία του «Δικτύου Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus», με τη μοντελοποίηση του μηχανισμού σχεδιασμού κοινωνικών παρεμβάσεων, έχει ως σκοπό να καταγράψει σε βάθος τις ανάγκες του πληθυσμού, τόσο μακροχρόνιες όσο και έκτακτες καθώς και να απαντήσει με ειδικές δράσεις σε αυτές.

Οι επιμέρους δράσεις και ενέργειες της Πράξης που υλοποιούνται για την επίτευξη των

ανωτέρω στόχων περιλαμβάνουν δύο διακριτές ομάδες εργασιών που αφορούν: α) δαπάνες για τη δημιουργία ψηφιακών και άλλων υποστηρικτικών εργαλείων, στοχευμένων μελετών και ερευνών, δράσεων δημοσιότητας, δικτύωσης, κ.α. και, β) δαπάνες που αφορούν σε παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης στον Δήμο Πειραιά.

Δράσεις της Πράξης «Social Innovation Piraeus» έως σήμερα

Οι παρακάτω, ενδεικτικά αναφερόμενες, δράσεις διενεργήθηκαν στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 2: «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά» / Παραδοτέο 2.2: «Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και εκτάκτων αναγκών» του Υποέργου 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900 της Πράξης «**Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus**», μετά από επικαιροποιημένες μελέτες:

- Διανομή σχολικών σετ σε τσάντες σε 577 σε μαθητές Α΄ Δημοτικού σε 4^η και 5^η Δημοτική Κοινότητα Πειραιά στις 14.09.2020 για το σχολικό έτος 2020-2021, με όλα τα απαραίτητα είδη για κάθε τάξη.
- Διανομή Μέσων Ατομικής Προστασίας για τον Covid-19, ήτοι ιατρικές μάσκες μιας χρήσης και αντισηπτικά, σε εργαζόμενους που στεγάζονται στο κτίριο της ΚΟ.Δ.Ε.Π και τους ωφελούμενους του Ξενώνα Βραχείας Φιλοξενίας Αστέγων της ΚΟ.Δ.Ε.Π «Κοινωνική Ανακούφιση», αλλά και σε μαθητές και καθηγητές του Κοινωνικού Φροντιστηρίου της ΚΟ.Δ.Ε.Π. «Διδακτική Αλληλεγγύη».
- Διανομή ειδών χειμερινού ρουχισμού, ήτοι υπνόσακοι και εξωτερικά ενδύματα (μπουφάν), σε άστεγους που διαβιούν στο λιμάνι και κεντρικά σημεία του δήμου Πειραιά την παραμονή και ανήμερα Πρωτοχρονιάς, 31.12.2020 και 01.01.2021, σε συνδυασμό με τα γεύματα Αγάπης της ΚΟ.Δ.Ε.Π..
- Διανομή εξοπλισμού τηλε-εκπαίδευσης, ήτοι τάμπλετ και γραφίδες, σε μαθητές και καθηγητές του Κοινωνικού Φροντιστηρίου «Διδακτική Αλληλεγγύη», τον

Ιανουάριο του 2021.

- Διανομή ειδών για το Πασχαλινό τραπέζι, ήτοι αμνοερίφια και συσκευασμένες πατάτες, σε οικογένειες ωφελούμενων του Social Innovation Piraeus οι οποίες πληρούσαν τα κριτήρια.
- Διανομή ειδών ένδυσης και υπόδησης σε μέλη ευάλωτων νοικοκυριών, καθώς και σε αστέγους μέσω του Street work, αλλά και σε ηλικιωμένους δημότες και κατοίκους του Πειραιά.
- Διάθεση ειδών σε διαβιούντες στο δρόμο και σε ακατάλληλα ή επισφαλή καταλύματα στο Δήμο Πειραιά μέσω αυτόματων πωλητών (vending machines) με χρήση μάρκας (token) που τοποθετήθηκαν σε τρία σημεία του δήμου.
- Διάθεση φορητών επαναφορτιζόμενων ραδιοφώνων σε αστέγους, σε διαβιούντες στο δρόμο και σε ακατάλληλα ή επισφαλή καταλύματα στο Δήμο Πειραιά.

Συνεχής χαρτογράφηση των αναγκών των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων

Στο σημείο αυτό, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι μέσω της Ομάδας Στελεχών Άμεσης Παρέμβασης των Κοινωνικών Λειτουργιών της σε εξέλιξη Πράξης Κοινωνικής Καινοτομίας «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus», η ΚΟ.Δ.Ε.Π. καταγράφει αδιαλείπτως ανάγκες και αιτήματα δημοτών και κατοίκων της πειραιϊκής κοινότητας, ως δυνητικών ωφελούμενων των δράσεών της. Στην τρέχουσα περίοδο, αφενός λόγω της οικονομικής ύφεσης των τελευταίων ετών και, αφετέρου, λόγω των επιπρόσθετων δυσμενών απορροιών της παρατεταμένης υγειονομικής κρίσης στην χώρα λόγω πανδημίας (Covid-19) κατά τα δύο και πλέον έτη (από τον Μάρτιο 2020), παρατηρείται αύξηση αιτημάτων, ενώ διαπιστώνεται επιπλέον οικονομική εξασθένηση των ευπαθών συμπολιτών μας, δυσμένεια που εξηγείται συχνά λόγω παρατεταμένης οικονομικής ανέχειας, της ανεργίας ή της απώλειας εργασίας.

Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και έκτακτων αναγκών

16

Οι «Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και έκτακτων αναγκών» στο πλαίσιο του Παραδοτέου 2.2. της Πράξης, περιλαμβάνουν τη δημιουργία μηχανισμού για την πρόληψη του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού στον Δήμο Πειραιά. Με άλλα λόγια, πρόκειται για την δημιουργία συστήματος παροχής ψυχοκοινωνικής, υλικής και οικονομικής βοήθειας σε κατοίκους που έχουν άμεση ανάγκη. Οι ειδικοί συνεργάτες της Πράξης, όπως κοινωνικοί λειτουργοί και μελετητές, παρατηρούν, εντοπίζουν και καταγράφουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των πολιτών κατά περίπτωση αλλά και συνθετικά, της εκάστοτε ευάλωτης κοινωνικά ομάδας. Η Ομάδα Έργου της Πράξης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το σύγχρονο πεδίο της πειραϊκής κοινότητας. Σε αυτήν την μεθοδολογική βάση, οι συνεργάτες στοχάζονται, μετρούν δεδομένα, υπολογίζουν, σχεδιάζουν και διατυπώνουν προτάσεις παρέμβασης ως υποψήφιες επόμενες κοινωφελείς δράσεις του θεσμού.

Η Εμπορία Ανθρώπων, ή αλλιώς ευρύτερα γνωστή ως «Human Trafficking», αποτελεί μία διαχρονική μορφή δουλείας, η οποία υφίσταται από την αρχαιότητα, συνεχίζεται μέχρι και σήμερα και, όπως όλα αποδεικνύουν, δυστυχώς, θα συνεχίσει να απασχολεί την ανθρωπότητα για ακόμα μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, ίσως και για πάντα. Πρόκειται για την υποταγή και εκμετάλλευση ανθρώπων, οι οποίοι βρίσκονται σε εξαιρετικά ευάλωτες συνθήκες ζωής μεγάλης ανάγκης, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης⁵.

Ταυτοχρόνως, τους τελευταίους δύο μήνες, μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, εκπρόσωποι διεθνών οργανώσεων που βρίσκονται στην Πολωνία επισημαίνουν πως αυτή την περίοδο είναι ιδιαίτερα αυξημένος ο κίνδυνος εμπορίας ανθρώπων, καθώς οι πρόσφυγες, εξαντλημένοι και στερημένοι από κάθε βασική άνεση, είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στα κυκλώματα των διακινητών, που στοχεύουν κατά κύριο λόγο σε γυναίκες και παιδιά, εμφανιζόμενοι ως εκπρόσωποι

⁵https://www.societyforethnology.gr/images/volume9/9_1_2_%20%CE%9B%CE%AD%CF%84%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%85_%CE%95%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1%20%CE%91%CE%BD%CE%B8%CF%81%CF%8E%CF%80%CF%89%CE%BD.pdf

επιχειρήσεων που προθυμοποιούνται να προσφέρουν εργασία και στέγη σε διάφορες χώρες της Ευρώπης. Και όλα αυτά εις βάρος ενός λαού που και πριν τον πόλεμο πλήρωνε βαρύ τίμημα στην εμπορία ανθρώπων.

Κατόπιν των ανωτέρω, η παρούσα πρόταση αφορά στην ανάθεση υπηρεσιών κατάρτισης και επιμόρφωσης στα στελέχη των κοινωνικών δομών, υπηρεσιών και των λοιπών φορέων του Δήμου Πειραιά, στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων.

Σκοπός της παρούσας μελέτης

Η εμπορία ανθρώπων, αποτελεί, ένα φαινόμενο που αναπτύσσεται ραγδαία και λαμβάνει ανησυχητικές διαστάσεις παγκοσμίως και αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι αποφέρει στους εμπλεκόμενους τεράστια εισπρακτικά κέρδη με μικρό ρίσκο. Ανά τους αιώνες και τις εποχές το φαινόμενο της εμπορίας ανθρώπων λαμβάνει κι από μία διαφορετική μορφή με κοινό παρονομαστή το κίνητρο εκείνου που διακινεί που δεν είναι άλλο από την εκμετάλλευση του άλλου ανθρώπου. Αρχικά, λοιπόν, η εργασιακή εκμετάλλευση (τα περισσότερα θύματα βρίσκονταν σε κλάδους όπως η γεωργία, η αλιεία, η μεταποίηση, τα ορυχεία και του τομέα της οικιακής εργασίας) ήταν η πρώτη μορφή ατομικής και κοινωνικής πράξης που εμφανιζόταν συχνότερα στις όχι τόσο οργανωμένες κοινωνίες, έπειτα, το εμπόριο σωματικών οργάνων, ναρκωτικών και όπλων στις περισσότερο αναπτυγμένες κοινωνίες, που απαιτούσε κι άλλα άτομα και δεν ήταν αμιγώς ατομική πράξη, κατόπιν, η σεξουαλική εκμετάλλευση τον 20^ο αιώνα και σήμερα η διαδικτυακή εκμετάλλευση με τη διακίνηση πορνογραφικού υλικού και τη χρήση λεκτικών και μη απειλών προς την παθούσα (συνήθως, γυναίκες και παιδιά πέφτουν συχνότερα θύματα εκμετάλλευσης⁶). Θεωρείται έκδηλο πως, αρκετές φορές, τα τελευταία χρόνια παγκοσμίως, μπορεί ένα είδος εκμετάλλευσης να συνδυαστεί με τα υπόλοιπα ή και όλα μαζί είδη από ένα δίκτυο ατόμων, αυτών των διακινητών. Όπως

⁶ https://www.ilo.org/ipsec/Informationresources/WCMS_716930/lang--en/index.htm , Report Ending child labour, forced labour and human trafficking in global supply chains

γίνεται αντιληπτό, η εμπορία ανθρώπων ως φαινόμενο χαρακτηρίζεται για την κλιμάκωσή του, τον μαζικό τρόπο υπό τον οποίο πραγματοποιείται και τον αποτροπιαστικό βαθμό του όσον αφορά την καθ' αυτή πράξη

Η εμπόλεμη κατάσταση στην Ουκρανία, επανάφερε εναργώς στη δημόσια συζήτηση τη ζοφερή πραγματικότητα της εμπορίας ανθρώπων, αν και η απειλή για τους κατατρεγμένους των πολέμων δεν είχε ποτέ εκλείψει. Εκατομμύρια άνθρωποι, ακόμη και μικρά παιδιά ή βρέφη καταλήγουν «προϊόν αγοραπωλησίας» στα σκλαβοπάζαρα του πλανήτη. Άνθρωποι, διαλυμένοι από την ανέχεια, την φτώχεια, τον πόλεμο καταλήγουν στα δίκτυα κυκλωμάτων, που τους εκμεταλλεύονται εργασιακά ή σεξουαλικά ή σωματικά. Στην Ελλάδα δυστυχώς είμαστε μάρτυρες σωρείας μορφών εκμετάλλευσης και κακοποίησης ανθρώπων.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου Πειραιά, αναγνωρίζοντας την αδήριτη ανάγκη για διαρκή κατάρτιση και επιμόρφωση των στελεχών των κοινωνικών υπηρεσιών και των λοιπών φορέων του Δήμου, επί ζητημάτων που ταλανίζουν την πόλη μας, δια της παρούσης επιχειρείται η τεκμηρίωση της ανάγκης διενέργειας διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάθεση υπηρεσιών κατάρτισης και επιμόρφωσης στα στελέχη των κοινωνικών δομών και των λοιπών φορέων του Δήμου Πειραιά στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων.

Για την ολοκληρωμένη και λυσιτελή αντιμετώπιση αυτού του κοινωνικού φαινομένου, απαιτείται, τα στελέχη που καλούνται να συνδράμουν σε πρόσωπα-θύματα εμπορίας, να είναι όσον το δυνατόν πληρέστερα καταρτισμένα και εξοπλισμένα με όλα εκείνα τα γνωσιακά εφόδια, προκειμένου όχι μόνον να στηρίζουν τα θύματα, αλλά και να αποτελέσουν πηγή διάχυσης ενημέρωσης, ώστε να εκλείψει το φαινόμενο αυτό.

Εμπορία ανθρώπων: ένα έγκλημα που κρύβεται σε κοινή θέα

Η Ελλάδα είναι γνωστή ως «το κέντρο της εμπορίας ανθρώπων στην Ευρώπη». Είναι βασική χώρα διέλευσης και προορισμού για τα θύματα, και αποτελεί την κύρια πύλη

εισόδου για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς συγκεντρώνει το 90% των περιπτώσεων παράνομης μετανάστευσης στην Ευρώπη. Τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων μεταφέρονται συχνά από τους διακινητές τους, στο εσωτερικό της χώρας ή κατά μήκος των συνόρων, για να αποφευχθεί ο εντοπισμός τους. Η εμπορία ανθρώπων είναι ένα καλά κρυμμένο έγκλημα στην Ελλάδα, καθώς οι περισσότεροι πολίτες αγνοούν τη σκληρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συμβαίνει στην ίδια την πόλη τους. Περίπου 20.000 γυναίκες, ανάμεσά τους και 1.000 κοπέλες ηλικίας από 13-15, βρίσκονται παγιδευμένες στη βιομηχανία του σεξ στην Ελλάδα. Σύμφωνα με αναφορά για την εμπορία ανθρώπων της «Trafficking in Persons Report», τα θύματα αυτά προέρχονται, κυρίως, από την Ανατολική Ευρώπη, τα Βαλκάνια και τη Νιγηρία⁷.

Ταυτόχρονα, ο Πειραιάς, είναι το μεγαλύτερο λιμάνι της Ελλάδας, αλλά και της Ευρώπης, κόμβος διέλευσης χιλιάδων ατόμων καθημερινά, ο κύριος διακομιστικός σταθμός της χώρας, και σημείο διέλευσης του οργανωμένου εγκλήματος και κυκλωμάτων, τα οποία συνδέονται με την ανάπτυξη ποικίλων μορφών εμπορίας ανθρωπίνων ψυχών, από και προς, την ευρύτερη γεωγραφική ενότητα, όχι μόνον της ελληνικής επικράτειας, αλλά και της ευρωπαϊκής. Συνεπώς, η πόλη μας, συνιστά ιδανικό πεδίο εντοπισμού, αυτής της παθογένειας, καθιστώντας επιτακτική την ανάγκη διαδικασιών που να διασφαλίζουν ότι αυτό επιτυγχάνεται, με την συμβολή όλων των στελεχών των αρμοδίων αρχών και υπηρεσιών.

Ορισμός

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1^η Φεβρουαρίου 2008⁸, ορίζει την εμπορία ανθρώπων ως ένα συνδυασμό τριών στοιχείων:

- μια ενέργεια: στρατολόγηση, μεταφορά, μετακίνηση, υπόθαλψη ή παραλαβή ατόμων,
- με τη χρήση συγκεκριμένων μέσων: απειλή ή χρήση βίας ή άλλες μορφές εξαναγκασμού,

⁷ <https://1109.gr/>

⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-6-2008-0997_EL.html

απαγωγή, απάτη, εξαπάτηση, κατάχρηση εξουσίας ή μιας ευάλωτης θέσης ή, παροχής ή είσπραξης χρημάτων ή ωφελημάτων, για να επιτευχθεί η συναίνεση του ατόμου που έχει τον έλεγχο ενός άλλου ατόμου,

-με σκοπό την εκμετάλλευση: κατ' ελάχιστο, την εκμετάλλευση της πορνείας άλλων ή άλλων μορφών σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την καταναγκαστική εργασία ή παροχή υπηρεσιών, τη δουλεία ή πρακτικές παρεμφερείς με τη δουλεία, τη σκλαβιά ή την αφαίρεση οργάνων.

Ποιος θεωρείται θύμα εμπορίας ανθρώπων;

Καθένας μπορεί να πέσει θύμα της εμπορίας ανθρώπων – γυναίκες, άντρες και παιδιά, άτομα όλων των ηλικιών και κοινωνικών θέσεων. Οι άνθρωποι που πέφτουν θύματα της εμπορίας ανθρώπων εξαναγκάζονται, για παράδειγμα, να παρέχουν σεξουαλικές υπηρεσίες, να εργάζονται για ελάχιστα χρήματα ή καθόλου ή να υποβάλλονται σε αφαίρεση οργάνων. Η εκμετάλλευση συνοδεύεται συχνά από φυσική και συναισθηματική βία και απειλές στα θύματα και τους συγγενείς τους.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση, θύμα εμπορίας προσώπων είναι το πρόσωπο, το οποίο έχει στρατολογηθεί, μεταφερθεί, μετακινηθεί, υποθαλπτεί ή παραληφθεί εντός μιας χώρας ή διασυνοριακά με τη χρήση απειλής, βίας, απάτης, εξαναγκασμού ή άλλων παράνομων μέσων με σκοπό να τύχει εκμετάλλευσης.

Ένα παιδί θεωρείται θύμα της εμπορίας ανθρώπων, ανεξάρτητα από το εάν έχουν χρησιμοποιηθεί οποιαδήποτε μέσα στρατολόγησης, μεταφοράς, μετακίνησης υπόθαλψης ή παραλαβής, με σκοπό να τύχει εκμετάλλευσης.

Η «συγκατάθεση» του ατόμου για την εκμετάλλευση δεν έχει σημασία σε περίπτωση που έχουν χρησιμοποιηθεί οποιαδήποτε από τα μέσα (εξαναγκασμός, απάτη, κατάχρηση της ευάλωτης θέσης κ.λπ.). Επιπλέον, ένα άτομο θα θεωρείται θύμα ακόμη και αν η εκμετάλλευση δεν έχει πραγματοποιηθεί, όταν έχει υποβληθεί σε μια από τις

ενέργειες με τη χρήση ενός εκ των μέσων.

Τα δικαιώματα των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων βάσει της Σύμβασης

Αναγνώριση

Τα θύματα της εμπορίας πρέπει να αναγνωρίζονται επισήμως ως τέτοια, προκειμένου να αποτρέπεται η αντιμετώπισή τους ως παράνομων μεταναστών ή εγκληματιών. Η αναγνώριση γίνεται από ειδικά εκπαιδευμένους επαγγελματίες (αστυνομικούς, κοινωνικούς λειτουργούς, επιθεωρητές εργασίας, γιατρούς, παρόχους υποστήριξης κ.λπ.), οι οποίοι ακολουθούν συμφωνημένες διαδικασίες και κριτήρια αναγνώρισης.

Αποκατάσταση και περίοδος περίσκεψης

Ακόμα και πριν τα θύματα αναγνωριστούν επίσημα ως θύματα, δικαιούνται τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες για να αναρρώσουν, να ξεφύγουν από την επιρροή των διακινητών και να εξετάσουν την πιθανότητα συνεργασίας με τις αρχές για τη διερεύνηση του αδικήματος της εμπορίας ανθρώπων. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, δεν μπορούν να απελαθούν από τη χώρα και δικαιούνται βοήθεια ακόμη και εάν η παραμονή τους είναι παράνομη.

Υποστήριξη

Ανεξάρτητα από το εάν τα θύματα είναι έτοιμα να συνεργαστούν για σκοπούς ποινικής διερεύνησης ή να ενεργήσουν ως μάρτυρες, δικαιούνται:

- κατάλληλη και ασφαλή στέγαση
- ψυχολογική υποστήριξη
- υλική υποστήριξη
- πρόσβαση σε επείγουσα ιατρική περίθαλψη
- υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας
- παροχή συμβουλών και πληροφοριών
- βοήθεια κατά τη διάρκεια των ποινικών διαδικασιών

- ο πρόσβαση στην αγορά εργασίας, την επαγγελματική κατάρτιση και την εκπαίδευση, εάν κατοικούν νόμιμα στη χώρα.

Νομική αρωγή

Τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων έχουν το δικαίωμα να ενημερωθούν για τα δικαιώματά τους και όλες τις σχετικές διαδικασίες σε μια γλώσσα που μπορούν να καταλάβουν. Έχουν επίσης δικαίωμα σε νομική αρωγή και σε δωρεάν νομική βοήθεια υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Άδεια παραμονής

Στα θύματα μπορεί να εκδίδεται άδεια παραμονής, η οποία ανανεώνεται, εάν η προσωπική τους κατάσταση το απαιτεί ή εάν πρέπει να παραμείνουν στη χώρα, προκειμένου να συνεργαστούν με τις αρχές για τη διερεύνηση του αδικήματος της εμπορίας ανθρώπων. Η χορήγηση της άδειας παραμονής δεν επηρεάζει το δικαίωμά τους να ζητήσουν άσυλο.

Προστασία της ιδιωτικής ζωής και της ταυτότητας

Τα προσωπικά δεδομένα των θυμάτων δεν μπορούν να δημοσιοποιηθούν και μπορούν μόνο να καταχωρούνται για συγκεκριμένους νόμιμους σκοπούς. Δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν με οποιονδήποτε τρόπο που θα μπορούσε να επιτρέψει την ταυτοποίηση των εν λόγω ατόμων.

Προστασία κατά τη διάρκεια των ερευνών και των δικαστικών διαδικασιών

Όταν είναι απαραίτητο, στα θύματα και στις οικογένειές τους θα παρέχεται προστασία, από πιθανά αντίποινα ή εκφοβισμό από τους διακινητές. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει σωματική προστασία, μετεγκατάσταση, αλλαγή ταυτότητας και βοήθεια στην εξασφάλιση εργασίας.

Αποζημίωση

Τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων έχουν το δικαίωμα χρηματικής αποζημίωσης για τις ζημιές που υπέστησαν στα χέρια των διακινητών. Η αποζημίωση αυτή μπορεί να αποφασισθεί, είτε από Δικαστήριο, μετά την κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων των διακινητών, είτε να χορηγηθεί από το κράτος στο οποίο γινόταν η εκμετάλλευση.

Επαναπατριsmός και επιστροφή

Η επιστροφή των θυμάτων στις χώρες καταγωγής τους πρέπει να γίνει με δέοντα σεβασμό προς τα δικαιώματά τους, με ασφάλεια και αξιοπρέπεια και λαμβάνοντας υπόψη το καθεστώς όλων των σχετικών νομικών διαδικασιών. Κατά την επιστροφή, θα πρέπει να τους παρέχεται βοήθεια επανένταξης, όπως εκπαίδευση και συνδρομή στην εύρεση εργασίας.

Τα δικαιώματα των παιδιών-θυμάτων εμπορίας ανθρώπων βάσει της Σύμβασης

Επιπρόσθετα από τα προαναφερθέντα δικαιώματα που ισχύουν για όλα τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα παιδιά που έχουν πέσει θύματα εμπορίας ανθρώπων επωφελούνται από τα ακόλουθα ειδικά δικαιώματα:

- ένας νόμιμος κηδεμόνας, ορίζεται για τα ασυνόδευτα παιδιά, προκειμένου να τα εκπροσωπεί και να ενεργεί προς το καλύτερο συμφέρον τους,
- λαμβάνονται μέτρα για να προσδιοριστεί η ταυτότητα και η εθνικότητα των παιδιών και εάν είναι προς το καλύτερο συμφέρον τους, να εντοπισθούν οι οικογένειές τους,
- όταν η ηλικία κάποιου θύματος δεν είναι σίγουρη, αλλά υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για να θεωρηθεί κάτω των 18 ετών, θεωρείται ως δεδομένο ότι είναι παιδί και του παρέχονται ειδικά μέτρα προστασίας εν αναμονή της εξακρίβωσης της ηλικίας του,
- τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση και σε μέτρα βοήθειας, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες τους,
- πριν τον επαναπατριsmό τους, διενεργείται αξιολόγηση κινδύνων και

ασφάλειας, ενώ ο επαναπατρισμός πραγματοποιείται, μόνο εάν είναι προς το καλύτερο συμφέρον του παιδιού,

- ο τα παιδιά επωφελούνται από ειδικά μέτρα προστασίας κατά τη διάρκεια της έρευνας και των δικαστικών διαδικασιών.

Η Εμπορία Ανθρώπων ως απόρροια του μεταναστευτικού ζητήματος

Ένα από τα πιο σημαντικά θέματα της επικαιρότητας που ταλανίζει την τελευταία δεκαετία την παγκόσμια κοινότητα ιδίως τις χώρες της Μεσογείου και δη τα ευρωπαϊκά κράτη μέλη αυτής, κυρίως δε την χώρα μας, είναι το μεταναστευτικό - προσφυγικό ζήτημα και οι συνέπειές του. Μία από τις συνέπειες αυτής της παράτυπης εισόδου μεταναστών και προσφύγων στο εσωτερικό των ευρωπαϊκών κρατών είναι η έξαρση αλλά και η δημιουργία του ανεπιθύηλα επικίνδυνου για την ανθρωπότητα φαινομένου, αυτού της εμπορίας ανθρώπων. Η μελέτη της «σύγχρονης δουλείας» θα μπορούσε να αποτελεί δρόμο για την κατανόηση της παράνομης διακίνησης και το ξέσπασμα των ανεξέλεγκτων μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών στην Ευρώπη.

Και ενώ εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες, κατέκλυζαν τα ευρωπαϊκά σύνορα, μέσω της χώρας μας, η εμπορία ανθρώπων, αποτελεί ένα από τα πιο δύσκολως εντοπίσιμα και διωκόμενα διεθνή οργανωμένα εγκλήματα. Συχνά συγχέεται με τους όρους της παράνομης διακίνησης μεταναστών-προσφύγων (human smuggling), της παράτυπης μετανάστευσης (irregular migration), ενώ παράλληλα αποδίδεται σε αυτήν το στερεότυπο ότι αφορά μόνο στο γυναικείο φύλο⁹. Αυτή η σύνδεση της εμπορίας και της παράτυπης διακίνησης μεταναστών- προσφύγων επηρεάζει όχι μόνο την κοινή γνώμη αλλά και την διεθνή και ευρωπαϊκή νομοθεσία, καθώς και την εθνική έννομη τάξη των μεσογειακών κρατών μελών της ΕΕ. Η ΕΕ και η Μεσόγειος έρχονται αντιμέτωπες με το «Human Trafficking» και το «Human Smuggling» ως «συγκοινωνούντα δοχεία» και

⁹ Andrijasevic Rutvica, Trafficking: Not A Neutral Concept in Carrera Sergio & Guild Elspeth (Editors), Irregular Migration, Trafficking and Smuggling Of Human Beings- Policy Dilemmas In The Eu, Centre For European Policy Studies (Ceps), Brussels, 2016, Part II.

καλούνται να ορίσουν μια αποτελεσματική στρατηγική πρόληψης και εξάλειψης των φαινομένων.

Πολύ συχνά οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή / και αιτούντες άσυλο και διεθνούς προστασίας, περνώντας τα σύνορα της χώρας τους ακολουθούν μια επικίνδυνη διαδρομή στην οποία σε πολλές περιπτώσεις αν όχι πάντα αναγκάζονται να υποκύψουν σε αθέμιτα και ανήθικα «ανταλλάγματα», προκειμένου να πραγματοποιήσουν την επιθυμία τους για την αναζήτησή ενός καλύτερου μέλλοντος. Πέφτοντας θύματα σοβαρής ανθρωπίνης εκμετάλλευσης και σοβαρής μορφής σωματικής και ψυχολογικής βίας, όπως και εμπορίας, ρισκάρουν τη ζωή, την ακεραιότητα και την αξιοπρέπειά τους. Σύμφωνα μάλιστα με έκθεση της Ύπατης Αρμοστείας, παρόλη τη δράση της ίδιας αλλά και άλλων μη κυβερνητικών οργανώσεων σε χώρες κλειδιά της διαδρομής ιδίως της «Μεσογειακής διαδρομής» όπως η Λιβύη παρατηρείται αύξηση των θυμάτων βίας και εμπορίας¹⁰.

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων

Μετά την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ από την ελληνική έννομη τάξη με τον Νόμο 4198/2013 (ΦΕΚ 215'/Α/2013), η Ελλάδα αποφάσισε στην σύσταση ενός Εθνικού Σχεδίου δράσης του οποίου συντονιστική αρχή θα ήταν το υπό θέσπιση Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (Γ.ΕΘ.ΕΙΣ.). Σύμφωνα με το Καταστατικό ίδρυσης της εν λόγω Εθνικής Συντονιστικής Αρχής το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ καλείται να συνεργάζεται με τους δημόσιους φορείς του Κράτους, με τους αρμόδιους Διεθνείς οργανισμούς και την κοινωνία των πολιτών¹¹.

Στον ίδιο ελληνικό νόμο προβλέπεται επίσης η δημιουργία δύο πρακτικών «εργαλείων», αυτό του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς (EMA) και αυτό της Εθνικής Βάσης Δεδομένων. Ο EMA αποτελεί μηχανισμό εντοπισμού και αναφοράς ταυτοποιημένων θυμάτων εμπορίας, ενώ παράλληλα αποτελεί και φορέα παροχής προστασίας αυτών. Για την

¹⁰ UNCHR, 2019, Routes Towards The Mediterranean : Reducing risks and Strengthening protection, The United Nations Refugee Agency,

¹¹ <http://www.opengov.gr/ministryofjustice/?p=4935>

αποτελεσματική λειτουργία του EMA απαιτείται η υποχρεωτική συνεργασία με τους κρατικούς φορείς και η δικτύωση του μηχανισμού με τις ΜΚΟ¹².

Ο Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς¹³ για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (EMA) είναι ένας συντονιστικός μηχανισμός, ο οποίος παρακολουθεί όλα τα στάδια της ένταξης ενός θύματος, στο σύστημα προστασίας της χώρας, ξεκινώντας από τον αρχικό εντοπισμό και την ταυτοποίησή του, στη συνέχεια την παροχή υπηρεσιών προστασίας και υποστήριξης κατά τη νομική διαδικασία, έως τον οικειοθελή υποβοηθούμενο επαναπατρισμό στη χώρα καταγωγής ή την κοινωνική ένταξη στη χώρα υποδοχής.

Η σημασία ενός τέτοιου Μηχανισμού στην Ελλάδα αντικατοπτρίζεται στον Νόμο 4198/2013 (μεταφορά της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ), για την αποτροπή και καταπολέμηση της εμπορίας των ανθρώπων και προστασία των θυμάτων της, ο οποίος προβλέπει τη δημιουργία του «Εθνικού Συστήματος Αναγνώρισης και Παραπομπής των θυμάτων εμπορίας» υπό την εποπτεία του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (Γ.ΕΘ.ΕΙΣ.). Με την ΚΥΑ αρ. 30840 (ΦΕΚ 3003/20-9-2016) συστήνεται ο EMA και ανατίθεται στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης η διαχείριση και στο Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. η εποπτεία και ο συντονισμός του.

Στο τέλος του 2018, ανακοινώθηκε επίσημα στους εμπλεκόμενους φορείς από το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. η έναρξη λειτουργίας του EMA με στόχο τον συντονισμό των Φορέων στην ταυτοποίηση και προστασία των θυμάτων αλλά και την καλύτερη αποτύπωση του φαινομένου, μέσα από τη συγκέντρωση των αναφορών εντοπισμού και προστασίας θυμάτων στο ΕΚΚΑ και την ανάλυση και στατιστική επεξεργασία των δεδομένων.

Στην εκπλήρωση του ρόλου του, το ΕΚΚΑ υποστηρίχθηκε από την έναρξη της λειτουργίας του EMA με τρεις εμπειρογνώμονες που διέθεσε το Νορβηγικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (NRC/NORCAP), στο πλαίσιο του Greece Capacity Building Project, με τη

¹² Υπουργείο Εξωτερικών, Καταπολέμηση Εμπορίας Ανθρώπων, επίσημη ιστοσελίδα <https://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/pagkosmia-zitimata/paranomi-diakinisi-prosorpon.html>

¹³ <https://ekka.org.gr/index.php/el/ethnikos-mixanismos-anaforas>

χρηματοδότηση EEA Grants.

Η λειτουργία του EMA ενισχύθηκε με ανθρώπινο δυναμικό, ενημερωτικές δράσεις και τη δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας με το Έργο «Ενίσχυση της λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων» στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας – Τομέας Αστυνομική Συνεργασία 2014-2020

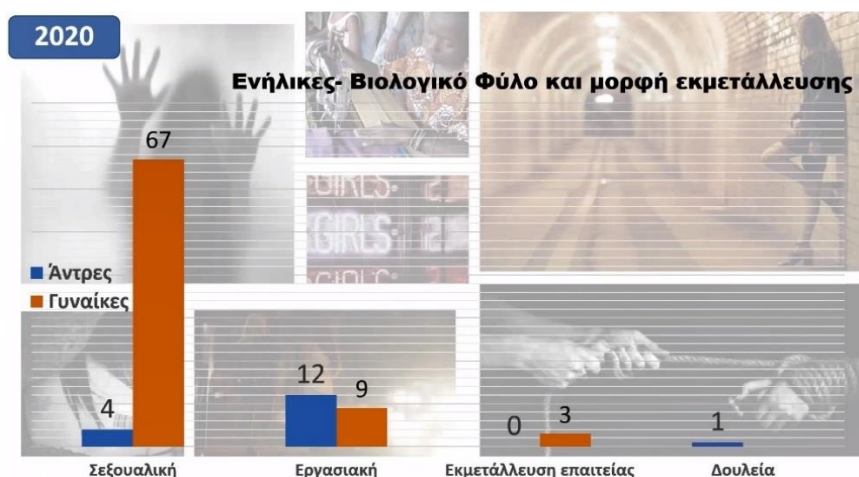
Τα θύματα εμπορίας που δέχτηκαν βοήθεια στην Ελλάδα το 2020 και το εξάμηνο του 2021¹⁴

Η Έκθεση του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας ανθρώπων (EMA) για το έτος 2020 επιβεβαιώνει τον αυξημένο κίνδυνο που διατρέχουν οι γυναίκες και τα παιδιά να πέσουν θύματα εκμετάλλευσης.

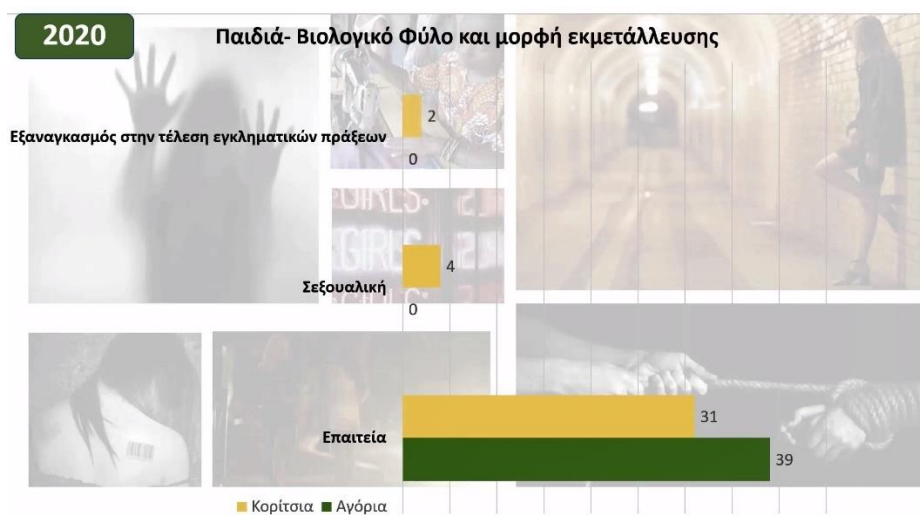
Το έτος 2020, αναφέρθηκαν στον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς 167 θύματα εμπορίας ανθρώπων, εκ των οποίων τα 93 ήταν ενήλικες και τα 74 παιδιά (35 κορίτσια και 39 αγόρια). Το 84% των ενήλικων θυμάτων ήταν γυναίκες. Ο αριθμός ήταν λίγο αυξημένος σε σχέση με το 2019, την πρώτη χρονιά λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς.

Τα στοιχεία αυτά προφανώς και δεν αποτυπώνουν την πλήρη εικόνα, μιας και δυστυχώς τα θύματα trafficking που διασώζονται αποτελούν μόνο την κορυφή του παγόβουνου. Κάποια θύματα υπέστησαν πολλαπλή μορφή εκμετάλλευσης, με τη σεξουαλική να καταγράφεται ως η πιο διαδεδομένη στους ενήλικες, με θύματα κυρίως τις γυναίκες.

¹⁴ <https://ekka.org.gr/index.php/el/ethnikos-mixanismos-anaforas>

Στα παιδιά από την άλλη, η πιο διαδεδομένη μορφή εκμετάλλευσης που καταγράφηκε στην Ελλάδα το 2020, είναι η εκμετάλλευση της επαίτειας.

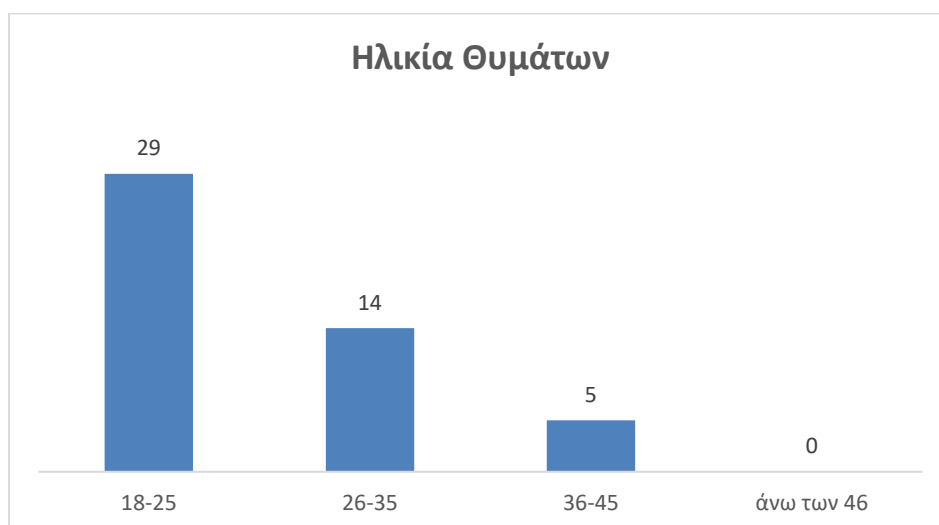

Η έκθεση αναδεικνύει παράλληλα και τις προσπάθειες που καταβάλλουν οι κρατικοί φορείς και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις να παράσχουν αρωγή και προστασία στα θύματα εμπορίας ανθρώπων

Από τη Έκθεση του Μηχανισμού για το α΄ εξάμηνο του έτους 2021, η οποία περιλαμβάνει τα δεδομένα που εξήχθησαν από τις φόρμες αναφοράς και τα έντυπα παρακολούθησης παροχής υπηρεσιών, που έχουν υποβληθεί στον EMA και αφορούν στο διάστημα από 1^{ης} Ιανουαρίου 2021 έως 30 Ιουνίου 2021, προκύπτει ότι από τον συνολικό αριθμό των περιπτώσεων - εβδομήντα τρεις (73) - το 65,7% ήταν ενήλικα θύματα (48) και το 34,3% είναι παιδιά (25). Εξ αυτών, τα τέσσερα (4) ήταν ασυνόδευτα, δύο αγόρια και δύο κορίτσια.

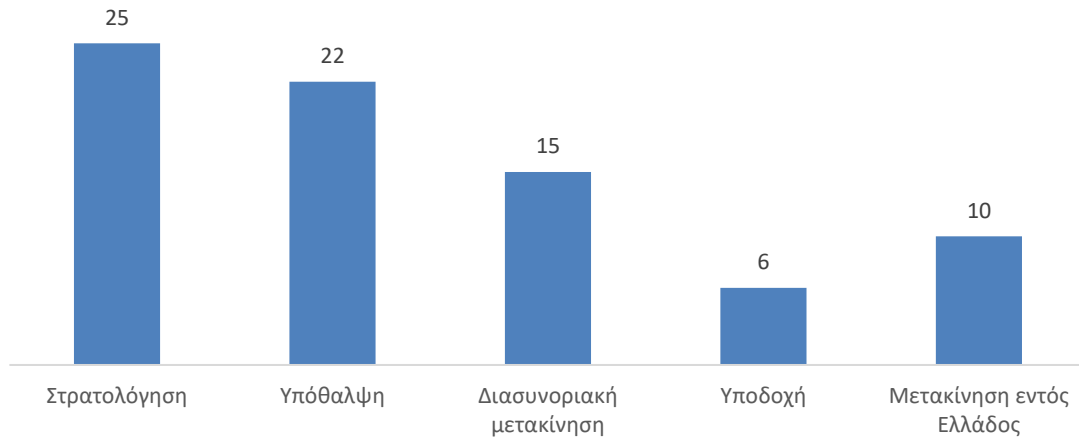
Η πλειοψηφία των θυμάτων (50) ήταν γυναίκες και κορίτσια, δηλ. το 68,5%. Το ίδιο ισχύει και για τα ενήλικα θύματα, στα οποία οι γυναίκες αποτελούν το 87,5%. Από την άλλη, στα παιδιά υπερτερεί ο αριθμός των αγοριών (το 68% των παιδιών). Στο πλαίσιο εκτίμησης της ευαλωτότητας των θυμάτων, καταγράφηκαν δύο (2) γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης - κατά την υποβολή της αναφοράς - και δεκαέξι (16) βρίσκονταν με τα τέκνα τους στην Ελλάδα. Τα είκοσι (20) παιδιά θύματα εμπορίας κατάγονταν από χώρες της Ε.Ε. (Ελλάδα, Βουλγαρία, Ρουμανία) και ήταν θύματα εκμετάλλευσης επαιτείας.

Παρακάτω, αποτυπώνονται οι ενέργειες εμπορίας, αλλά και τα μέσα στρατολόγησης τόσο σε ενήλικα, όσο και σε ανήλικα θύματα, κατά το α' εξάμηνο του έτους 2021.

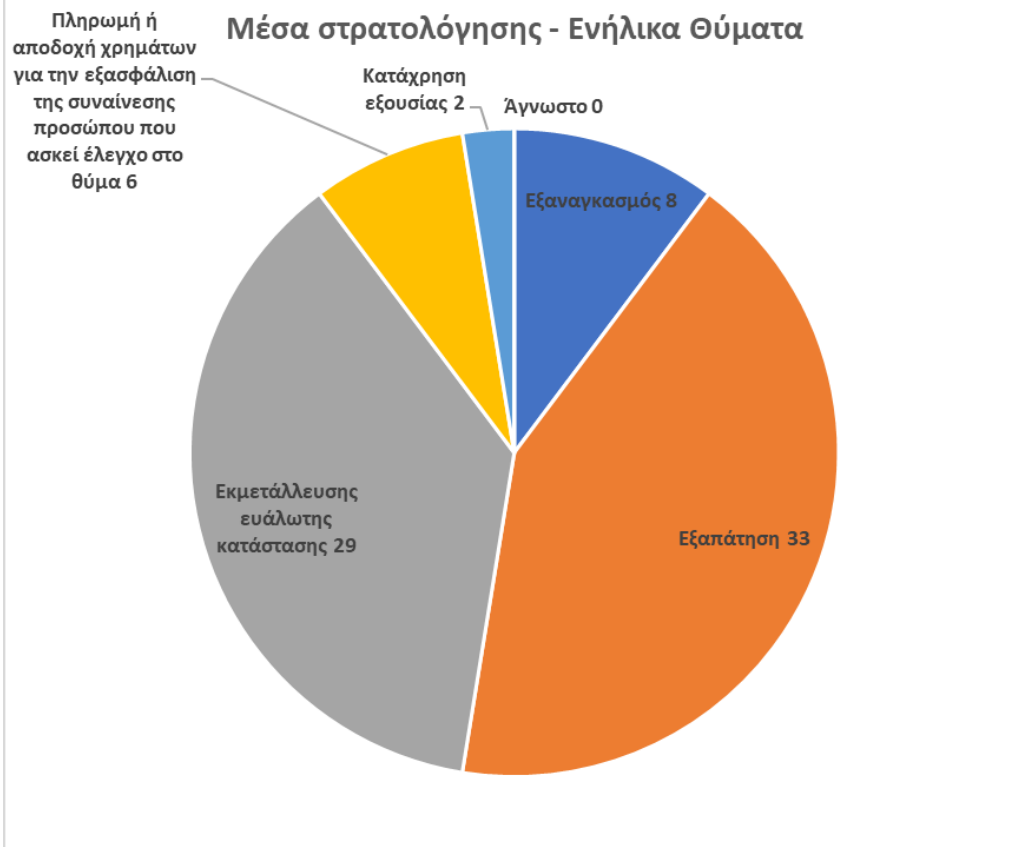

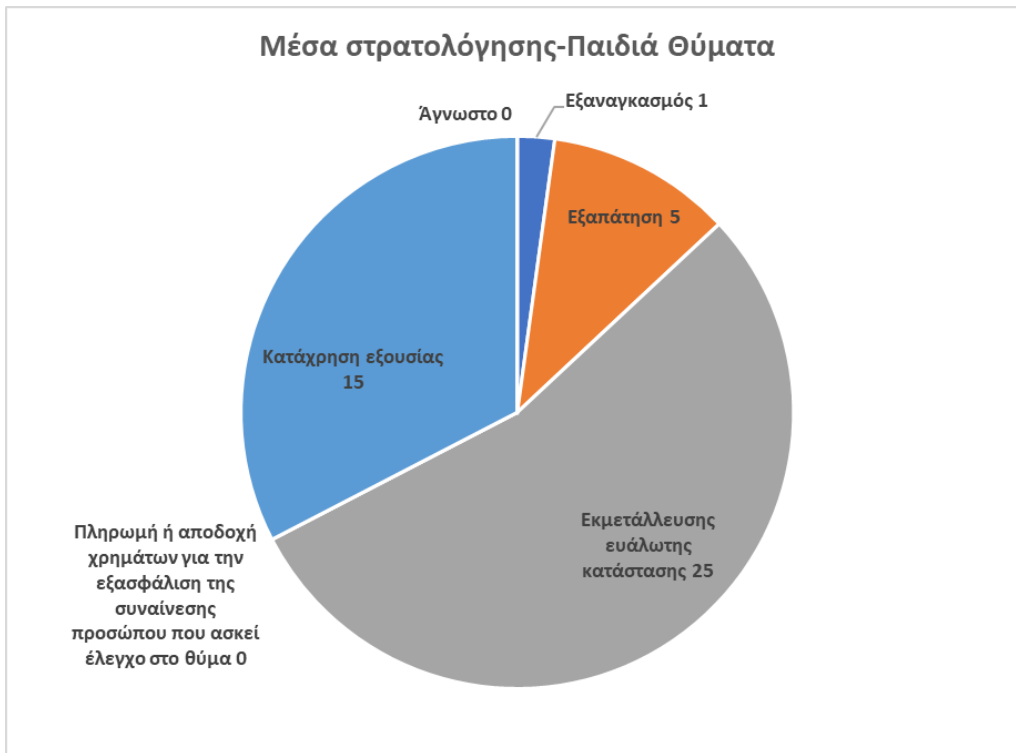

Ενέργειες εμπορίας-Παιδιά Θύματα

Μέσα στρατολόγησης - Ενήλικα Θύματα

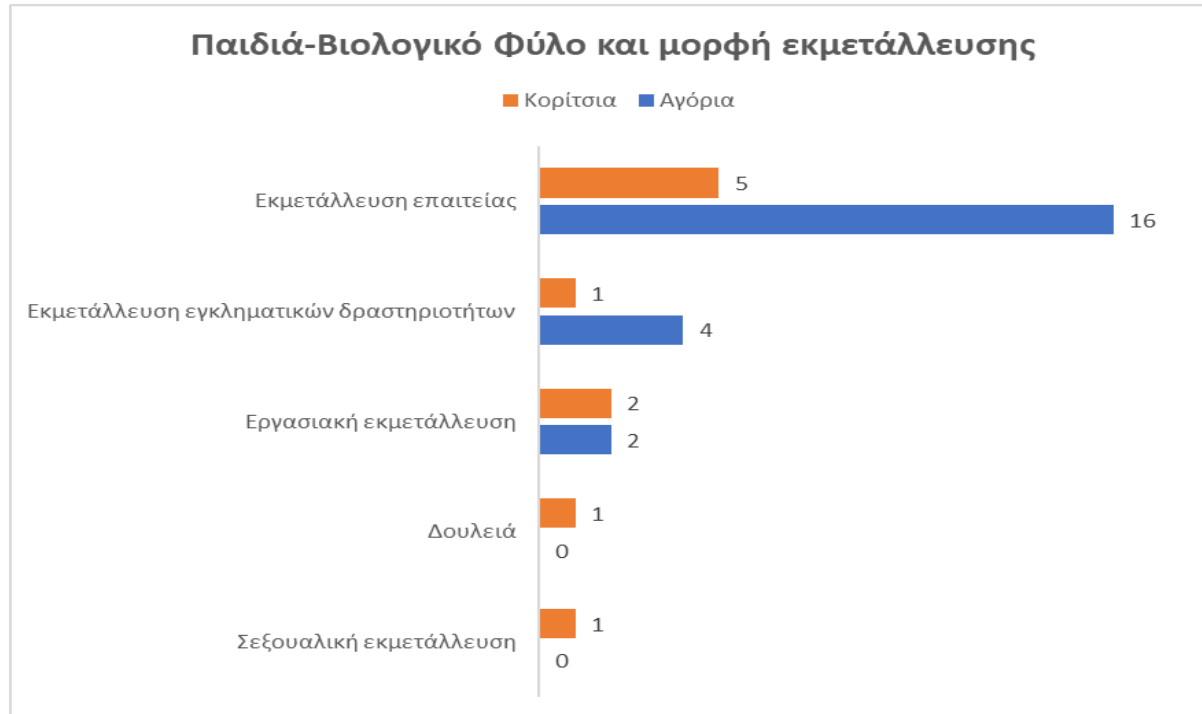

Στον γράφημα που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι μορφές εκμετάλλευσης των ενηλίκων θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων, κατά το α΄ εξάμηνο του έτους 2021.

Στο γράφημα που ακολουθεί, αποτυπώνεται η μορφή εκμετάλλευσης των παιδιών, κατά το α' εξάμηνο του 2021.

Τέλος, στα ως κάτω γραφήματα, αποτυπώνονται τα μέσα ελέγχου σε ενήλικα και ανήλικα

Θύματα, κατά το α' εξάμηνο του έτους 2021.

Φυσικά, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, τα δεδομένα και στοιχεία που παρατίθενται, δεν αποτυπώνουν την πραγματική, την υφιστάμενη κατάσταση, καθώς, η συντριπτική πλειοψηφία των θυμάτων δεν καταγγέλλει ποτέ την βαναυσότητα, την οποία υφίσταται.

Το Εμπόριο Ανθρώπινης Σαρκός διεθνώς

Η εμπορία ατόμων σε αριθμούς παγκοσμίως, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της

35

Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναλύεται σε «27.000.000 σύγχρονους δούλους, 20.900.000 θύματα αναγκαστικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, 14.200.000 θύματα εργασιακής εκμετάλλευσης σε τομείς, όπως οι αγροτικές καλλιέργειες, οι κατασκευές, η οικιακή εργασία και η βιομηχανική παραγωγή, 4.500.000 θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, 5.500.000 παιδιά θύματα εμπορίας για σεξουαλική εκμετάλλευση ή μαύρη εργασία»¹⁵. Επιπρόσθετα, μέχρι σήμερα έχουν καταμετρηθεί 127 χώρες προέλευσης θυμάτων σεξουαλικής εμπορίας και 137 χώρες προορισμού. Μάλιστα, τρόμο προκαλεί το γεγονός πως μονάχα για το έτος 2013 έχουν αναγνωριστεί τουλάχιστον 40.000 θύματα.

Επιπλέον, βάσει των ίδιων ερευνών που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹⁶, διαπιστώθηκε πως, σε παγκόσμια κλίμακα, κάθε τρία δευτερόλεπτα, κάποιος γίνεται θύμα εμπορίας και εκμετάλλευσης άλλων ανθρώπων, ενώ μονάχα το 1% των θυμάτων καταφέρνουν να ξεφύγουν από αυτήν την κατάσταση και να σωθούν.

Είναι γεγονός ότι τα άτομα που εγκλωβίζονται σε ένα τέτοιο κύκλωμα εκμετάλλευσης, έπειτα από χρόνια μπορεί να αναλάβουν τα ίδια τον ρόλο του θύτη-διακινητή, ενώ εξαιρετικά σύννηθες φαινόμενο είναι το παράδοξο «Σύνδρομο της Στοκχόλμης», δηλαδή της ανάπτυξης ερωτικών συναισθημάτων των θυμάτων για τον διακινητή τους.

Η Διαχρονικότητα του φαινομένου – Ο Πόλεμος στην Ουκρανία: το νέο επικερδές σκλαβοπάζαρο

Η Εμπορία Ανθρώπων συνιστά μία σύγχρονη αλλά συνάμα διαχρονική μορφή δουλείας. Πρόκειται για ένα από τα πιο ειδεχθή εγκλήματα στην ιστορία της ανθρώπινης ύπαρξης, ωστόσο, η αντιμετώπισή του παραμένει εξαιρετικά δύσκολη ακόμα και σήμερα.

¹⁵ European Migration Network

¹⁶ <http://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking>.

Τα τελευταία χρόνια, από το 2011 κι έπειτα, η απότομη αύξηση των προσφυγικών ροών εξαιτίας του βάνουσου πολέμου στη Συρία, της πολιτικής αστάθειας στο Νότιο Σουδάν, των μαζικών εκτελέσεων, των συστηματικών βιασμών, της διαρκούς καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ιράκ και τη Νιγηρία, της ανθρωπιστικής κρίσης στην Υεμένη και την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία (CAR), αλλά και των δυσκολιών της ζωής κάτω από καταπιεστικά καθεστώτα, όπως είναι η δικτατορία στην Ερυθραία, κατέστησε τους ανθρώπους αυτούς ως την πλέον ευάλωτη ομάδα που εύκολα υποτάσσεται στη δύναμη των διακινητών ανθρωπίνης σάρκας¹⁷.

Οι πρόσφυγες είναι ήδη ψυχολογικά και σωματικά εξουθενωμένοι, οπότε, μόλις φτάσουν σε μία χώρα της Ευρώπης, όπως στην Ελλάδα, προσπαθούν να έρθουν σε επικοινωνία με τις κρατικές αρχές, για να μπορέσουν να ζητήσουν άσυλο, άδεια παραμονής και να αποκτήσουν το συντομότερο δυνατόν τα επίσημα έγγραφα, για να έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν νομίμως την πορεία τους προς τη χώρα που αποτελεί τον επιθυμητό τελικό προορισμό τους¹⁸. Οι διακινητές, λοιπόν, προσεγγίζουν τους πρόσφυγες και τους υπόσχονται ότι θα τους βοηθήσουν να αποκτήσουν άμεσα τα επίσημα έγγραφα που αναζητούν, ενώ, τελικά, καταλήγουν να τους εκμεταλλεύονται, τους εκδίδουν ψεύτικα έγγραφα, τους χορηγούν ναρκωτικές ουσίες, και τους δημιουργούν την ψευδή εικόνα ότι θα έπρεπε να νιώθουν υπόχρεοι απέναντι τους, καθώς θα τους «βοηθήσουν» να διασχίσουν επιτυχώς τα σύνορα. Βέβαια, και σε αυτήν την περίπτωση, τα παιδιά αποτελούν τον ευκολότερο στόχο.

Στη σημερινή εποχή της λιτότητας, η ανθρώπινη αξία έχει υποβιβαστεί και τα δικαιώματα των ανθρώπων τείνουν να παραγκωνίζονται ολοένα και περισσότερο. Η «αδιαφορία» των κοινωνιών σε συνδυασμό με τα υψηλά επίπεδα οργάνωσης των κυκλωμάτων των διακινητών, έχουν οδηγήσει στην έξαρση του φαινομένου της εμπορίας ανθρωπίνης

¹⁷ Mandić, D. «Trafficking and Syrian refugee smuggling: Evidence from the Balkan route. Social Inclusion», 2017

¹⁸ McDonald, C. «Policing the Traffic: The Capacity of Legal Change to Arrest Human Trafficking in the European Union». University Honors Program Theses, 2017.

σάρκας είτε μέσω της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, της εργασιακής εκμετάλλευσης ή/και της εμπορίας οργάνων και όχι μόνο. Η αξία της γενετήσιας αξιοπρέπειας εξευτελίζεται με τον σκληρότερο τρόπο, ενώ η αδυναμία αντιμετώπισης του φαινομένου έγκειται κυρίως στο γεγονός ότι οι εγκληματίες δεν τιμωρούνται, αποκομίζοντας τεράστια κέρδη. Η κοινωνία σιωπά, εθελουφλώντας, τα θύματα συνήθως αγνοούν τα δικαιώματά τους, η αστυνομία αδυνατεί να τα προστατεύσει και το έγκλημα εξαπλώνεται. Λαμβάνοντας υπόψιν τις διαστάσεις του εγκληματικού αυτού φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων, σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε να κατηγορηθεί κανείς για κινδυνολογία, εάν υποστηρίξει πως αναμένονται δυσμενέστερες καταστάσεις μελλοντικά. Οι τρέχουσες τάσεις στη σεξουαλική και εργασιακή εκμετάλλευση αναμένεται να αυξηθούν, ενώ η προσφυγική κρίση θα συμβάλλει ακόμα περισσότερο στην ανάπτυξη της εμπορίας ανθρώπων. Για να αντιμετωπιστεί ή, έστω, για να μειωθούν τα εν λόγω ποσοστά και να αποτραπούν οι μελλοντικές αρνητικές προσδοκίες, θα πρέπει σαφώς να κινητοποιηθεί ολόκληρη η κοινωνία. Ταυτοχρόνως, στην σκιά της εμπόλεμης κατάστασης, εγκληματικές ομάδες οργανώνονται και στις δύο πλευρές των Πολωνο - Ουκρανικών συνόρων, στήνοντας μία κερδοφόρα επιχείρηση εις βάρος εκατοντάδων χιλιάδων ψυχών. Ο κίνδυνος εμπορίας ανθρώπων και λαθρεμπορίου είναι κινείται σε δραματικά υψηλά επίπεδα, προειδοποιεί η Caritas Europa¹⁹, καθώς εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι ταξιδεύουν αυτή τη στιγμή, λόγω του πολέμου στην Ουκρανία.

Έως τις αρχές Απριλίου, ο αριθμός των προσφύγων που είχαν διασχίσει τα σύνορα της Πολωνίας από την αρχή της ρωσικής εισβολής είχε ξεπεράσει τα 3 εκατομμύρια, με την Caritas Europa, να επισημαίνει ότι πολλοί άνθρωποι προσφέρουν βοήθεια στα σύνορα με την Ουκρανία και άλλες χώρες υποδοχής, συμπεριλαμβανομένων ιδιωτικών καταλυμάτων και μεταφοράς σε άλλες περιοχές και ακόμη και χώρες, γεγονός που προκαλεί αυξανόμενη ανησυχία για θέματα ασφάλειας και προστασίας, ενώ σημειώθηκε ότι οι γυναίκες και τα ασυνόδευτα παιδιά καθώς και οι εθνικές μειονότητες είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στον κίνδυνο. Για παράδειγμα, οι διακινητές προσφέρουν διαμονή μακριά από επίσημα σημεία

¹⁹ <https://www.caritas.eu/>

ελέγχου, μεταφορά ή άλλες μορφές βοήθειας όπου το θύμα πρέπει να τους συνοδέψει.

Θεωρείται δεδομένο, ότι η ευαλωτότητα των προσφύγων μπορεί να τους οδηγήσει, προς όφελος της επιβίωσης των δικών τους ή των οικογενειών τους, σε διάφορες μορφές απειλών/κινδύνων, όπως μεταξύ άλλων, ο κίνδυνος της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, με απαγωγή γυναικών με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση στο εξωτερικό, τον εξαναγκασμό του γάμου για την προστασία της πορνείας ή το «survival sex», δηλαδή τον εξαναγκασμό τους σε σεξουαλική επαφή για οικονομικούς λόγους, ο εκβιασμός για διάπραξη εγκλημάτων και η εξαναγκαστική επαιτεία ή οικιακή οικονομική εκμετάλλευση, λόγω διοικητικών φραγμών στην πρόσβαση σε νόμιμη εργασία.

Η ομίχλη του πολέμου, τα ερείπια, τα βομβαρδισμένα τοπία, δημιουργούν το κατάλληλο προκάλυμμα για την αύξηση των επιχειρήσεων του trafficking. Για χιλιάδες γυναίκες και παιδιά εκεί ξεκινά ένας ακόμη εφιάλτης. Για τα «αρπακτικά»-διακινητές ανθρώπων, ο πόλεμος στην Ουκρανία δεν είναι τραγωδία, αλλά κερδοφόρα ευκαιρία. Η εμπορία ανθρώπων, το trafficking έχει ήδη αναπτυχθεί εν μέσω πολέμου και τα δίκτυα αυξάνονται ραγδαία στην περιοχή. Σημειωτέον ότι τα παραπάνω δίκτυα δεν ήταν κάτι άγνωστο για την Ουκρανία και στο παρελθόν. Τα κυκλώματα διακίνησης και εκμετάλλευσης ανθρώπων ήταν ενεργά στη χώρα και στις γειτονικές χώρες και σε καιρό ειρήνης.

Γυναίκες και παιδιά αποτελούν τα εύκολα θύματα του οργανωμένου και εξαιρετικά προσοδοφόρου εγκλήματος της εμπορίας ανθρώπων (εμπορίας σεξ, οργάνων και εργασιακής εκμετάλλευσης).

Η κα Γιόχανσον, Επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ, δήλωσε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε ξεκινήσει ένα έκτακτο πρόγραμμα κατά της εμπορίας ανθρώπων στην ευρύτερη περιοχή και στα σύνορα της Ουκρανίας.

Δήμος Πειραιά

Ο Πειραιάς είναι πόλη της Αττικής και ο σημαντικότερος λιμένας της Ελλάδας και της ανατολικής Μεσογείου. Ο Δήμος Πειραιά είναι Δήμος της Περιφερειακής ενότητας Πειραιώς και Νήσων, και αποτελεί τον πέμπτο μεγαλύτερο Δήμο της Ελλάδας. Με βάση την απογραφή του 2011, έχει μόνιμο πληθυσμό 163.688 κατοίκους, ενώ η έκτασή του Δήμου είναι 10.865 τ.χμ. (πυκνότητα πληθυσμού: 15,972.45/km²). Πρόκειται για έναν δήμο αρκετά εκτενή, που χωρίζεται σε πέντε δημοτικές κοινότητες, την 1^η Δημοτική Κοινότητα που περιλαμβάνει την περιοχή της Καλλιπόλης - Χατζηκυριακείου - Φρεαττύδας, τη 2^η που αφορά στο κέντρο του Δήμου, την 3^η στην οποία ανήκει το Νέο Φάληρο, στην 4^η που περιλαμβάνει την περιοχή της Παλαιάς Κοκκινιάς και των Καμινιών και την 5^η που είναι η περιοχή της Αγίας Σοφίας, του Καραβά και του Λόφου Βώκου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το προσφυγικό φαινόμενο, ως εστία αναπαραγωγής και εντοπισμού θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, αποτέλεσε κεντρικό ζήτημα συνεργασίας του Δήμου μας, με όμορους Δήμους. Χαρακτηριστικότερο ίσως παράδειγμα, είναι ο Δήμος Περάματος, όπου λειτουργεί μία από τις μεγαλύτερες Ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στην περιοχή του Σχιστού²⁰. Εν προκειμένω, πραγματοποιούνται διαρκείς ενέργειες εντοπισμού, καταγραφής, αντιμετώπισης, υποστήριξης θυμάτων εμπορίας.

Σε αυτό το σημείο, αξίζει να αναφέρουμε ότι ανάμεσα στις πόλεις, που έχει αδελφοποιηθεί ο Δήμος Πειραιάς, είναι και η Οδησός, και μάλιστα από το 1993. Έτσι αποτέλεσε από τους πρώτους Δήμους που ενεργοποιήθηκε και φιλοξενεί 25 άτομα σε ασφαλείς δομές, παρέχοντας τους στέγαση και κάλυψη των πρώτων αναγκών τους.

Η ανάγκη επιμόρφωσης και κατάρτισης των στελεχών των κοινωνικών υπηρεσιών-δομών και λοιπών φορέων

Σημειωτέον ότι, στο πλαίσιο της Πράξης, υλοποιείται σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων, για την δημιουργία ικανοτήτων, ανάπτυξη δεξιοτήτων και μεταφορά τεχνογνωσίας στα

²⁰ <https://migration.gov.gr/ris/perifereiakes-monades/domes/domi-schistoy/>

στελέχη των Κοινωνικών Δομών του Δήμου Πειραιά και των λοιπών Φορέων, τα οποία έχουν προσδώσει εξαιρετικά εφόδια στα στελέχη του Υπηρεσιών του Δήμου Πειραιά. Ωστόσο, το εκπαιδευτικό περιεχόμενο και οι θεματικές ενότητες της εν λόγω ανάθεσης, δεν περιλαμβάνουν το εν λόγω καίριας σημασίας θεματικό αντικείμενο. Η κατάρτιση του προσωπικού των φορέων του Δήμου Πειραιά, επί του εν λόγω διαχρονικού κοινωνικού προβλήματος της εμπορίας ανθρώπων, αποτελεί μια έκτακτη παρέμβαση, η ανάγκη της οποίας αναδύεται επιτακτικά το τελευταίο χρονικό διάστημα, αφορμάται από τη σύγχρονη πραγματικότητα και τις ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις που λαμβάνει το φαινόμενο της παράνομης εμπορίας ανθρώπων και θα συμβάλει καθοριστικά στην δημιουργία ενός στέρεου θεμελίου γνώσεων, προκειμένου να ανταπεξέλθουν, να χειριστούν, να συμβουλευθούν, να στηρίξουν τα θύματα.

Υπό των ανωτέρω διαλαμβανομένων, καθίσταται αδιαμφισβήτητο ότι η υλοποίηση ενός κύκλου σεμιναριακών προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης των στελεχών των κοινωνικών υπηρεσιών-δομών και λοιπών φορέων στο αντικείμενο της εμπορίας ανθρώπων, θα συμβάλει τα μέγιστα ως προς τον εντοπισμό, την αναγνώριση, την διάγνωση περιπτώσεων θυμάτων, αλλά και θυτών εμπορίας ανθρώπων, ενδυναμώνοντας ουσιαστικά την προσπάθεια που συντελείται σε τοπικό, αλλά και εθνικό επίπεδο για την καταπολέμηση αυτού του κοινωνικού φαινομένου και την υποστήριξη των θυμάτων, προκειμένου να απεμπλακούν από αυτή την βαναυσότητα. Οφείλουμε να προστατεύσουμε τις ευάλωτες ομάδες που, είτε ήδη βιώνουν αυτόν τον εφιάλτη, είτε κινδυνεύουν να πέσουν θύματα εμπορίας και εκμετάλλευσης και να εντείνουμε τις προσπάθειες πρόληψης και καταστολής του φαινομένου. Παράλληλα πρέπει να σπάσουμε την αλυσίδα της εκμετάλλευσης, να στηρίξουμε τα θύματα και να τα βοηθήσουμε να κερδίσουν ξανά τη ζωή τους. Ενδεικτικά και μόνον αναφέρεται ότι, εκτεταμένες δράσεις και προτάσεις για την καταπολέμηση του εν λόγω φαινομένου περιλαμβάνονται και στο νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (2021-2025)²¹.

²¹ <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2021/12/%CE%95%CE%A3%CE%94%CE%99%CE%A6-2021->

Στόχος θα είναι κατ' αρχήν ο εντοπισμός και εν συνεχεία η ανθρωπινή και αξιοπρεπή αντιμετώπιση ανυπεράσπιστων ψυχών, προκειμένου να επουλωθούν οι βαθιές ψυχικά, αλλά και σωματικά, πληγές τους, να αποκτήσουν την δύναμη και το θάρρος να σταθούν ξανά στα πόδια τους, και να διεκδικήσουν την ευκαιρία για ένα καλύτερο αύριο. Μέσω της επιμόρφωσης και της κατάρτισης των στελεχών, τα οποία έρχονται σε επικοινωνία και επαφή με θύματα ή πιθανά θύματα, αλλά και πιθανούς θύτες, αλλά και της αφύπνισης και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας των πολιτών του Πειραιά, θα επιτευχθεί όχι μόνον η έμπρακτη στήριξη των θυμάτων, αλλά και η καταστολή του κοινωνικού αυτού φαινομένου.

Η αρωγή των θυμάτων του εμπορίας δεν αφορά μόνο στα ίδια τα θύματα, αλλά και στον τρόπο που τα αντιμετωπίζουν οι επιφορτισμένοι με το έργο της εντόπισής τους, της παροχής αρωγής αλλά και η κοινή γνώμη. Επομένως η πρόληψη / αντιμετώπιση του φαινομένου μπορεί να συνίσταται στην αρωγή των θυμάτων, την ενημέρωση - παρέμβαση στις διωκτικές αρχές και στις υγειονομικές /κοινωνικές υπηρεσίες ή την ενημέρωση - παρέμβαση σε χώρους πιθανών θυμάτων.

Υπηρεσίες Κατάρτισης & Επιμόρφωσης των Στελεχών των Κοινωνικών Δομών του Δήμου Πειραιά και των Λοιπών Φορέων στον Τομέα της Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων

Οι παροχές κοινωνικών υπηρεσιών διαδραματίζουν σημαίνοντα ρόλο στην αναγνώριση και αρωγή των θυμάτων. Παρά το γεγονός ότι η εμπορία ανθρώπων αποτελεί ένα αφανές κοινωνικό πρόβλημα, τα θύματα, μπορούν να αναγνωρισθούν πολύ εύκολα εάν κάποιος γνωρίζει, τί να κοιτάξει.

Η υλοποίηση της έκτακτης αυτής παρέμβασης, αποσκοπεί στην προσαρμογή των

ωφελούμενων/αρμοδίων στελεχών στις εξελίξεις και απαιτήσεις της μάστιγας αυτής, μέσω της απόκτηση νέων γνώσεων, δεξιοτήτων και προσόντων που θα συμβάλλουν στην ενδυνάμωση της εργασιακής τους θέσης και στη μέγιστη αξιοποίηση των επαγγελματικών τους ικανοτήτων, ως προς την καταπολέμηση αυτής της μάστιγας.

Αντικείμενο της εν λόγω έκτακτης παρέμβασης, θα είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης στα στελέχη των Υπηρεσιών που ασχολούνται με τις εν λόγω ευάλωτες και ειδικές ομάδες στόχου, η διάθεση σχετικής πλατφόρμας με υποστηρικτικό υλικό, αλλά και η εκπόνηση και διάθεση εκπαιδευτικού και ενημερωτικού υλικού, από εισηγητές/εκπαιδευτές/ομιλητές, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις, πείρα και εμπειρία επί του εν λόγω ζητήματος και των τρομακτικών διαστάσεων που έχει λάβει.

Ο σχεδιασμός των σεμιναριακών προγραμμάτων, θα γίνει κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να συνδυάζονται αρμονικά και εξισορροπημένα η θεωρητική προσέγγιση των επιμέρους θεματικών ενοτήτων με την workshops εξάσκηση των στελεχών στα επιμέρους θεματικά αντικείμενα που πραγματεύεται η επιμόρφωση, οδηγώντας στην απόκτηση των απαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων, τόσο γενικών όσο και προσαρμοσμένων ανάλογα με την ειδικότητα έκαστου στελέχους. Τα σεμινάρια δύναται να υποστηρίζονται και από στοχευμένα εργαστήρια (workshops) θεματικά, βάσει των ιδιαίτερων αναγκών που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια της κατάρτισης από τα συμμετέχοντα επιστημονικά και λοιπά στελέχη τα οποία θα κληθούν να συμμετάσχουν. Στόχος πάντα είναι απόκτηση νέων γνώσεων και η ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων, μέσα στο περιβάλλον της συνεχιζόμενης κατάρτισης και δια βίου μάθησης που υποστηρίζεται από τον Δικαιούχο της πράξης.

Ομάδα στόχου-ωφελούμενοι της εν λόγω έκτακτης παρέμβασης θα είναι, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, στελέχη, Κοινωνικοί Λειτουργοί, Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Επιστήμονες, Επαγγελματίες Υγείας, Νομικοί των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου, της ΚΟ.Δ.Ε.Π. και

λοιπών φορέων του Δήμου, μέλη ΜΚΟ, Αστυνομικές Αρχές, Λιμενικές και Τελωνειακές Αρχές.

Τα σεμιναριακά προγράμματα, το περιεχόμενο τους, οι σχετιζόμενες επαγγελματικές ειδικότητες, καθώς και οι εξειδικευμένες επαγγελματικές και «οριζόντιες» γνώσεις και δεξιότητες, θα καλύπτουν τους επιδιωκόμενους στόχους και ταυτόχρονα θα συνάδουν με την αναγκαιότητα υλοποίησης της Πράξης, όπως έχει εκτεθεί ανωτέρω, λαμβάνοντας υπόψιν τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων. Ταυτόχρονα, διάθεση σχετικής πλατφόρμας με υποστηρικτικό υλικό, αλλά και η εκπόνηση και η διάθεση εκπαιδευτικού και ενημερωτικού υλικού, θα αποτελέσει εχέγγυο κατά την υλοποίηση της Πράξης.

Ενδεικτικά προτείνεται τα σεμιναριακά προγράμματα, να διακρίνονται σε δύο στάδια/μέρη, την γενική κατάρτιση και την εξειδικευμένη κατάρτιση. Ειδικότερα, κατά το πρώτο στάδιο/μέρος, θα υλοποιηθεί μια γενική εκπαίδευση, για όλους τους τομείς, και θα αφορά στο γενικό πλαίσιο σχετικά με την εμπορία ανθρώπων και τα επιμέρους ζητήματα. Σε δεύτερο επίπεδο, θα παρέχεται μια πιο εξειδικευμένη, στοχευμένη ως προς το περιεχόμενο, προσέγγιση επί του εν λόγω ζητήματος, σε συνδυασμό με το επαγγελματικό αντικείμενο του εκάστοτε στελέχους.

Το θεματικό περιεχόμενο των σεμιναριακών προγραμμάτων, αναλύεται, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, στις ακόλουθες θεματικές προσεγγίσεις, οι οποίες εναρμονίζονται με τους επιμέρους επαγγελματικούς προσανατολισμούς των στελεχών:

- Θεωρητική προσέγγιση του φαινομένου - Αιτίες φαινομένου
- Εννοιολογικός προσδιορισμός βασικών όρων, βασικής ορολογίας
- Μορφές εμπορίας ανθρώπων - Μέσα εξαναγκασμού και πειθούς
- Διαφορές από άλλες μορφές δουλειάς και την παράνομη μετανάστευση
- Θεσμικό και Νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την εμπορία ανθρώπων – Ενδεδειγμένες

ενέργειες ενώπιον των δικαστικών ή υγειονομικών ή κοινωνικών αρχών

-Η σημασία του Εθνικού Μηχανισμού αναφοράς για την ταυτοποίηση, παραπομπή και υποστήριξη των θυμάτων

-Καθορισμός δεικτών αναγνώρισης θυμάτων

-Ψυχολογικές συνέπειες του θύματος

-Εκπαίδευση στους κανόνες και τρόπους επικοινωνίας με τα θύματα ή πιθανά θύματα

-Εντοπισμός - Αναγνώριση πιθανών θυμάτων ή θυτών

-Αρχική Επιβεβαίωση

-Εκπαίδευση στην επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές

-Εκπαίδευση ως προς την ενδεδειγμένη σειρά ενεργειών και

-Εκπαίδευση ως προς τις επίσημες και άτυπες διαδικασίες ταυτοποίησης, καθώς και την εφαρμογή της νομοθεσίας με βάση τα συμφωνηθέντα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα

-Εκπαίδευση στην άμεση και μεσοπρόθεσμη προστασία και την ψυχολογική κατάσταση των θυμάτων

-Παρουσίαση των εθνικών μηχανισμών ανταπόκρισης

-Δικαιώματα και διασύνδεση με αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς

-Εκπαιδευτική προσομοίωσης/εξάσκησης (ειδικά/ πραγματικά σενάρια)

-Θυματοκεντρική προσέγγιση στην καταπολέμηση

-Τεχνικές πρόληψης

-Βέλτιστες πρακτικές (πρακτικές διεθνών οργανισμών ή άλλων κρατών, οι οποίες θα λειτουργήσουν ως σημείο αναφοράς)

Επιπλέον, ο ανάδοχος:

-θα διαθέσει πρόσβαση σε ηλεκτρονική πλατφόρμα με υποστηρικτικό υλικό. Το περιεχόμενο της πλατφόρμας, θα είναι διαθέσιμο και προσβάσιμο έως την λήξη της Πράξης, και δη για χρονικό διάστημα, τουλάχιστον τεσσάρων (4) μηνών,

-θα παράσχει και θα διανείμει σχετικό εκπαιδευτικό υλικό, αλλά και ενημερωτικό υλικό, τόσο σε ηλεκτρονική όσο και σε έντυπη μορφή,

-θα παράσχει και θα διανείμει εκπαιδευτικά βίντεο,

-θα εκπονήσει και θα διανείμει σχετικό Εγχειρίδιο Άμεσης Αρωγής σε Θύματα της εμπορίας ανθρώπων, το οποίο θα περιλαμβάνει -μεταξύ άλλων- και σχετικό ερωτηματολόγιο, με δείγμα ερωτήσεων προς πιθανά θύματα ή θύματα εμπορίας ανθρώπων, τυποποιημένα έντυπα (όπως παραδείγματος χάριν, έντυπα αναφοράς, παρακολούθησης, συναίνεσης αναφοράς στον ΕΜΑ -στην ελληνική και τουλάχιστον αγγλική γλώσσα-, έντυπο δικαιωμάτων του θύματος - στην ελληνική και τουλάχιστον αγγλική γλώσσα-), τόσο σε ηλεκτρονική όσο και σε έντυπη μορφή,

-θα παράσχει διαδικτυακή υποστήριξη καθ' όλη την διάρκεια υλοποίησης των σεμιναριακών προγραμμάτων, ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής διαδραστικότητα και αλληλεπίδραση με τους συμμετέχοντες και την αναθέτουσα αρχή.

-θα παράσχει και θα διανείμει βεβαιώσεις συμμετοχής.

Σημειωτέον ότι το εκπαιδευτικό υλικό θα παραδοθεί στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, προκειμένου και τα νέα στελέχη που ενδεχομένως να απαρτίσουν τις ομάδες έργου μελλοντικά στις εκάστοτε αρμόδιες αρχές να μπορούν να το μελετήσουν.

Το σύνολο των σεμιναριακών προγραμμάτων θα διεξαχθεί εξ αποστάσεως με την μέθοδο της ασύγχρονης εκπαίδευσης και την δυνατότητα παρακολούθησης από διακόσια (200) άτομα τουλάχιστον, πλην ενός σεμιναριακού προγράμματος, διάρκειας τεσσάρων (4) ωρών, με την παρουσία έως και πενήντα πέντε (55) συμμετεχόντων, το οποίο θα διεξαχθεί δια ζώσης, υπό την προϋπόθεση αυτό καθίσταται εφικτό, ενόψει των εκάστοτε ισχυόντων στοιχείων και δεδομένων, ως προς την υγειονομική κατάσταση της χώρας, δεδομένης της πανδημίας του κορωνοϊού covid-19, ο οποίος εξακολουθεί να ταλανίζει και την χώρα μας, καθώς και τα εκάστοτε ισχύοντα υγειονομικά πρωτόκολλα, οδηγίες και συστάσεις, ως προς της τήρηση μέτρων αποφυγής της διασποράς αυτού. Σε περίπτωση, κατά την οποία δεν είναι εφικτή η δια ζώσης διεξαγωγή του, ο ανάδοχος θα αναλάβει την υλοποίησή του εξ αποστάσεως, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, σύγχρονης ή ασύγχρονης εκπαίδευσης.

Ανεξαρτήτως της μεθόδου διεξαγωγής των εκπαιδευτικών σεμιναριακών προγραμμάτων,

ο ανάδοχος θα συνάψει συμφωνητικά με τους εκπαιδευτές, στα οποία θα πρέπει να αναφέρονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, ιδίως δε το ύψος της αμοιβής τους και ο τρόπος καταβολής της, ο αριθμός των διδακτικών ωρών, το διάστημα συνεργασίας, η ωριαία αποζημίωση κ.α. και θα έχει την αποκλειστική ευθύνη και υποχρέωση πληρωμής των αμοιβών των εκπαιδευτών.

Ειδικότερα, αναφορικά με τα σεμιναριακά προγράμματα επιμόρφωσης και κατάρτισης του προσωπικού που θα διενεργηθούν εξ αποστάσεως ασύγχρονα, η πλατφόρμα επιμόρφωσης, θα πρέπει να είναι εύχρηστη, ευέλικτη και φιλική προς τον χρήστη. Η πλατφόρμα θα περιλαμβάνει σε κάθε ενότητα **μαγνητοσκοπημένα μαθήματα**, ώστε ο κάθε συμμετέχων να μπορεί να μελετήσει το εκπαιδευτικό υλικό με το δικό του ρυθμό. Οι ωφελούμενοι θα πρέπει να έχουν δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης στη πλατφόρμα καθ' όλη τη διάρκεια του εικοσιτετράωρου.

Αναφορικά με το σεμιναριακό πρόγραμμα που θα διεξαχθεί δια ζώσης και θα έχει διάρκεια τεσσάρων (4) ωρών, οι προδιαγραφές θα είναι οι ακόλουθες:

Στο πλαίσιο της δια ζώσης επιμόρφωσης, το σεμιναριακό πρόγραμμα, διάρκειας τεσσάρων (4) ωρών, και με την συμμετοχή έως και πενήντα πέντε (55) καταρτιζόμενων/ωφελούμενων, θα διεξαχθεί σε διαμορφωμένο χώρο, τον οποίο θα επιλέξει ο ανάδοχος, τηρουμένων των αντίστοιχων τεχνικών προδιαγραφών και σε ώρες και μέρα που θα οριστούν από την αναθέτουσα αρχή, και σε κάθε περίπτωση όχι Κυριακή καθώς και τις επίσημες Αργίες. Επιπλέον, ο ανάδοχος θα διαθέσει την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και το απαραίτητο εποπτικό υλικό για την επιτυχή και απρόσκοπτη υλοποίηση του σεμιναρίου, καθώς και υπηρεσία catering.

Αν δεν καταστεί εφικτή, λόγω επιβολής σχετικών μέτρων αποφυγής διασποράς του κορωνοϊού covid-19 ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, η υλοποίηση του δια ζώσης σεμιναρίου, ο ανάδοχος οφείλει να το υλοποιήσει μέσω διαδικτυακής σύγχρονης

επιμόρφωσης, η οποία θα μοιάζει αρκετά με την συμβατική διδασκαλία, καθώς η αμφίδρομη επικοινωνία εκπαιδευτή-εκπαιδευομένου θα υλοποιηθεί σε «πραγματικό χρόνο», σε ώρες και μέρα που θα οριστούν από την αναθέτουσα αρχή.

Ο Ανάδοχος θα διαθέσει την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και το απαραίτητο εποπτικό υλικό για την επιτυχή και απρόσκοπτη υλοποίηση των σεμιναριακών προγραμμάτων.

Παραδοτέα:

Ο οικονομικός φορέας, ο οποίος θα αναδειχθεί και τελικός ανάδοχος, υποχρεούται ανά τύπο σεμιναριακών προγραμμάτων που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της ανάθεσης, να προσκομίσει τα ακόλουθα παραδοτέα – αποδεικτικά υλοποίησης φυσικού αντικείμενου:

- Εκπαιδευτικό Υλικό- Εγχειρίδιο Άμεσης Αρωγής
- Απολογιστική Έκθεση

Ειδικότερα, αναλόγως της επιλεγείσας μορφής διεξαγωγής των σεμιναριακών προγραμμάτων,

Για την διαδικτυακή ασύγχρονη επιμόρφωση

- Ονομαστικό κατάλογο εκπαιδευόμενων με τα πλήρη στοιχεία αυτών και τους αντίστοιχους προσωπικούς κωδικούς πρόσβασης στη πλατφόρμα τηλεκατάρτισης.
- Κατάλογο εκπαιδευτών
- Καταγραφές / Records της πλατφόρμας που να φαίνεται η διάρκεια χρήσης της πλατφόρμας ανά εκπαιδευόμενο

Για την δια ζώσης κατάρτιση ή σύγχρονη τηλεκατάρτιση

- Το ωρολόγιο πρόγραμμα
- Ονομαστικό κατάλογο εκπαιδευόμενων με τα πλήρη στοιχεία αυτών,
- Την κατάσταση εκπαιδευτών (τακτικών και αναπληρωματικών)
- Παρουσιολόγια ωφελούμενων και εκπαιδευτών

Η δομή, το περιεχόμενο και η φιλοσοφία του προγράμματος θα στοχεύουν στο να

προσφέρουν στα εκπαιδευόμενα στελέχη, τις πιο σύγχρονες θεωρητικές γνώσεις που αφορούν στην αντιμετώπιση του εν λόγω κοινωνικού φαινομένου, αλλά και τα πιο σημαντικά πρακτικά εργαλεία για να τις εφαρμόσουν.

Προκειμένου αυτό, να επιτευχθεί αυτό, ο ανάδοχος θα αναλάβει μεταξύ των ομιλητών/εισηγητών/εκπαιδευτών, να περιλαμβάνεται:

- ένας ειδικός εμπειρογνώμονας από τον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς (ή άλλη εθνική ή και διεθνή αρχή συναφούς αντικειμένου)
- ένας ειδικός εμπειρογνώμονας -με εξειδικευμένη εμπειρία στον τομέα της εμπορίας ανθρώπων- από Φορέα ή Οργανισμό, του οποίου ο καταστατικός σκοπός συνδέεται άμεσα με το ζήτημα της εμπορίας ανθρώπων.

Σημειωτέον ότι ο ανάδοχος κατά την υποβολή της προσφοράς του οφείλει να λάβει υπόψιν την διεπιστημονικότητα των στελεχών-εκπαιδευόμενων (ενδεικτικά, κοινωνικοί λειτουργοί, νομικοί, διοικητικοί, προσωπικό σωμάτων ασφαλείας κλπ).

Επισημαίνεται ότι:

- η πλατφόρμα θα είναι προσβάσιμη για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τεσσάρων (4) μηνών, στους συμμετέχοντες, διάστημα απαραίτητο για την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης. Σε περίπτωση κατά την οποία απαιτηθεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, η σχετική πλατφόρμα, θα παραμείνει προσβάσιμη, για ανάλογο χρονικό διάστημα.
- οι συμμετέχοντες στο δια ζώσης σεμιναριακό πρόγραμμα, θα μπορούν να είναι έως και πενήντα πέντε (55), ενώ στο ασύγχρονο μέρος, θα μπορούν να συμμετέχουν έως και διακόσια (200) άτομα.
- η διάρκεια που απαιτείται για την ασύγχρονη εκπαίδευση και την συνολική μελέτη του υλικού υπολογίζεται στις είκοσι (20) ώρες (+ 10 ώρες για όσους μελετήσουν το προαιρετικό υλικό) – κατ' εκτίμηση.
- η συνολική χρονική διάρκεια των σεμιναριακών προγραμμάτων, που θα διεξαχθούν

ασύγχρονα, θα ανέρχεται σε είκοσι (20) ώρες τουλάχιστον υποχρεωτικής παρακολούθησης με δυνατότητα επιπλέον δέκα (10) ωρών για τυχόν πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό.

Τεκμηρίωση αναγκαιότητας κοινωνικής παρέμβασης

Η διακίνηση και εμπορία ανθρώπων -Trafficking, είναι ένα είδος βίας, το οποίο λαμβάνει χώρα τόσο σε κρατικό αλλά και σε διακρατικό επίπεδο και εμπλέκει ένα μεγάλο αριθμό προσώπων, διεθνών εγκληματικών δικτύων και προσφυγικών αρχών. Αποτελεί, ένα φαινόμενο που αναπτύσσεται ραγδαία και λαμβάνει ανησυχητικές διαστάσεις παγκοσμίως και αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι αποφέρει στους εμπλεκόμενους τεράστια εισπρακτικά κέρδη με μικρό ρίσκο. Αποτελεί δε, την τρίτη μεγαλύτερη και γρηγορότερα αναπτυσσόμενη εγκληματική δραστηριότητα παγκοσμίως, μετά τη διακίνηση ναρκωτικών και όπλων.

Τα θύματα μπορεί να είναι άντρες, γυναίκες και παιδιά, με το μεγαλύτερο ποσοστό θυματοποίησης όμως να αφορά τις γυναίκες και τα παιδιά.

Η εκμετάλλευση εμφανίζεται με ποικίλες μορφές:

- Σεξουαλική εκμετάλλευση ανδρών, γυναικών και παιδιών (καταναγκαστική πορνεία, σεξοτουρισμός)
- Εργασιακή εκμετάλλευση ανδρών, γυναικών και παιδιών (καταναγκαστική εργασία σε βιομηχανίες, σε αγροτικές εργασίες, σε οικοδομικές εργασίες ή σαν οικιακοί βοηθοί)
- Εκμετάλλευση παιδιών για επαιτεία ή διακίνηση ναρκωτικών.
- Εκμετάλλευση Γυναικών και ανήλικων κοριτσιών για παράνομους γάμους και υιοθεσίες.
- Εκμετάλλευση ανδρών, γυναικών και παιδιών για αφαίρεση οργάνων.

Σε συνάρτηση με τα ανωτέρω, και σε συνδυασμό με την στρατιωτική ανάφλεξη στο Ουκρανικό έδαφος, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν αφήνει ανεπηρέαστο ολόκληρο τον ευρωπαϊκό χώρο, η στοχευμένη επιμόρφωση και κατάρτιση των αρμοδίων στελεχών,

50

στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων, θα αποτελέσει ένα ισχυρό και χρήσιμο εργαλείο διάχυσης της γνώσης, εστιασμένο στην αναγνώριση και αντιμετώπιση των θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων.

Σημειωτέον ότι, δεδομένων των υφιστάμενων συνθηκών, ο αριθμός των θυμάτων εμπορίας, αναμένεται να αυξηθεί δραματικά, γεγονός που επιβεβαιώνει την αδήριτη ανάγκη υλοποίησης της εν λόγω έκτακτης παρέμβασης.

Υπολογισμός ενδεικτικού κόστους παρέμβασης

Για τους σκοπούς του προϋπολογισμού του κόστους για την Ανάθεση Υπηρεσιών Παροχής Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων Κατάρτισης & Επιμόρφωσης των Στελεχών των Κοινωνικών Υπηρεσιών, Κοινωνικών Δομών και των Λοιπών Φορέων του Δήμου Πειραιά στον τομέα της Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων, ακολουθεί σχετικός πίνακας αναθεωρημένος, στη βάση της από τον Μάιο 2022 έρευνας αγοράς και παρουσιάζεται αναλυτικά στο Παράρτημα Α της παρούσης.

Προκειμένου να επιτευχθεί η κατά το δυνατόν μέγιστη ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, η ευκολότερη κατανόηση, η συνεχής διάδραση και αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων, προτείνεται η διενέργεια δύο (2) τύπων σεμιναριακών προγραμμάτων.

Επί του παρόντος, ο ακριβής προσδιορισμός του κόστους εκάστου τύπου σεμιναριακών προγραμμάτων, δεν είναι εφικτός, καθόσον, ορισμένα Παραδοτέα, θα παραδοθούν στην Αναθέτουσα Αρχή, πριν την έναρξη των σεμιναριακών προγραμμάτων, ότε και μετά την προβλεπόμενη διαδικασία θα γίνει η καταβολή της αναλογούσης συμβατικής αμοιβής, αλλά θα αποτελέσουν αντικείμενο αμφότερων των σεμιναριακών τύπων.

Σημειωτέον, ότι οι υπηρεσίες παροχής εκπαιδευτικών σεμιναρίων, απαλλάσσονται της επιβολής Φ.Π.Α., δυνάμει του Ν. 2859/2000, όπως τροποποιηθείς ισχύει και εξειδικεύεται με την υπ' αριθμ. Ε2071/2020 Εγκύκλιο της Γενικής Διεύθυνσης

Φορολογικής Διοίκησης.

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΕΥ ΦΠΑ	ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΜΠ. ΦΠΑ
1	Συντονισμός και διαχείριση δράσης	2 ανθρωπομήνες * 2 διοικητικοί (=1 ανθρωπομήνας * 2 διοικητικοί ανά τύπο (2.000=1.000,00 €/τύπο)	2.000,00 €	2.480,00 €
2	Δημιουργία εκπαιδευτικής πλατφόρμας	1 ανθρωπομήνας * 2 προγραμματιστές (παράδοση πριν την έναρξη των σεμιναριακών προγραμμάτων, 70% της αναλογούσης συμβατικής αμοιβής, κατά την παράδοση & 30% αυτής, μετά την ολοκλήρωση)	4.600,00 €	5.704,00 €
3	Ανάπτυξη ειδικού εκπαιδευτικού υλικού	6 ενότητες * 908,33 ευρώ ανά ενότητα (παράδοση πριν την έναρξη των σεμιναριακών προγραμμάτων, 70% της αναλογούσης συμβατικής αμοιβής, κατά την παράδοση & 30% αυτής, μετά την ολοκλήρωση)	5.450,00 €	6.758,00 €
4	Αμοιβή ειδικών εμπειρογνώμωνων	2 εμπειρογνώμονες * 1.600,00 ευρώ	3.200,00 €	3.200,00 €
5	Δημιουργία εγχειριδίου	1 ανθρωπομήνας * 1 διοικητικός (παράδοση πριν την έναρξη των σεμιναριακών προγραμμάτων, 70% της αναλογούσης συμβατικής αμοιβής, κατά την παράδοση & 30% αυτής, μετά την ολοκλήρωση)	1.925,00 €	2.387,00 €
6	Εκπόνηση και διάθεση φυλλαδίων	1 ανθρωπομήνας * 1 γραφίστας (παράδοση πριν την έναρξη των σεμιναριακών προγραμμάτων, 70% της αναλογούσης συμβατικής αμοιβής, κατά την παράδοση & 30% αυτής, μετά την ολοκλήρωση)	1.300,00 €	1.612,00 €
7	Αμοιβές εισηγητών	3 εισηγητές * 1.608,33 ευρώ	4.825,00 €	4.825,00 €
8	Κάλυψη κόστους χώρων διεξαγωγής	Κατά αποκοπή	900,00 €	1.116,00 €
9	Τεχνική κάλυψη και φωτογράφιση	Κατά αποκοπή	600,00 €	744,00 €

10	Προβολή έργου και διαφήμιση	Κατ' αποκοπή	1.000,00 €	1.240,00 €
11	Υπηρεσίες catering	Κατ' αποκοπή	1.200,00 €	1.488,00 €
Σ Υ Ν Ο Λ Ο			27.000,00 €	31.554,00 €

Συνολικό κόστος παρέμβασης:

Το συνολικό κόστος της προτεινόμενης παρέμβασης, ήτοι για δύο τύπους σεμιναριακών προγραμμάτων, ανέρχεται έως του ποσού των 27.000,00 €, πλέον ΦΠΑ 24%, επί των παραδοτέων/υπηρεσιών, τα οποία υπάγονται σε καθεστώς ΦΠΑ, ήτοι 31.554,00 €, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Συνεπώς, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες παροχής εκπαιδευτικών σεμιναρίων, απαλλάσσονται της επιβολής Φ.Π.Α., δυνάμει του Ν. 2859/2000, όπως τροποποιηθείς ισχύει και εξειδικεύεται με την υπ' αριθμ. Ε2071/2020 Εγκύκλιο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης, τα υπ' αριθμ. 4 & 7 παραδοτέα/υπηρεσίες, δεν υπάγονται σε καθεστώς ΦΠΑ.

Προτεινόμενη μεθοδολογία υλοποίησης της παρέμβασης

Πραγματοποίηση διαδικασίας δημοσίευσης πρόθεσης σύναψης σύμβασης υποβολής

προσφορών για την επιλογή Αναδόχου για την Ανάθεση Υπηρεσιών Παροχής Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων Κατάρτισης & Επιμόρφωσης των Στελεχών των Κοινωνικών Υπηρεσιών, των Κοινωνικών Δομών του και των Λοιπών Φορέων Δήμου Πειραιά στον τομέα της Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων.

Η εν λόγω ανάθεση θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 2: «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά» Παραδοτέο 2.2: «Παρεμβάσεις υποστήριξης και συμπληρωματικές υπηρεσίες ειδικών και εκτάκτων αναγκών» του Υποέργου 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900 της Πράξης «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus».

Αίτημα Έγκρισης Ανάθεσης

Αιτούμαστε την έγκριση για την Ανάθεση Υπηρεσιών Παροχής Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων Κατάρτισης & Επιμόρφωσης των Στελεχών των Κοινωνικών Υπηρεσιών, των Κοινωνικών Δομών και των Λοιπών Φορέων του Δήμου Πειραιά στον τομέα της Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων, προϋπολογισμού έως του ποσού των **31.554,00 €**, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, επί των παραδοτέων/υπηρεσιών, τα οποία υπάγονται σε καθεστώς ΦΠΑ, και με προτεινόμενους CPV: 80500000-9 - Υπηρεσίες κατάρτισης, 80520000-5 - Παροχή υπηρεσιών κατάρτισης, 80521000-2 - Υπηρεσίες προγραμμάτων κατάρτισης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Άρθρου 118 του Ν4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

Εισήγηση – Εκπόνηση Μελέτης:

.....

(υπογραφή)

Έλεγχος τεκμηρίωσης – Αναγκαιότητας Ανάθεσης Νικήτας Κανάκης – Υπεύθυνος
Πράξης

.....
(υπογραφή)

Παράρτημα Α΄

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ Β	ΕΤΑΙΡΕΙΑ Γ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΕΥ ΦΠΑ	ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΜΠ. ΦΠΑ
1	Συντονισμός και διαχείριση δράσης	2.256,80 €	2.976,00 €	2.207,20 €	2.480,00 €	2.000,00 €	2.480,00 €
2	Δημιουργία εκπαιδευτικής	5.300,00 €	6.004,00 €	5.808,00 €	5.704,00 €	4.600,00 €	5.704,00 €
3	Ανάπτυξη ειδικού εκπαιδευτικού υλικού	6.430,00 €	6.833,00 €	7.011,00 €	6.758,00 €	5.450,00 €	6.758,00 €
4	Αμοιβή ειδικών εμπειρογνομόνων	2800	3350	3450	3.200,00 €	3.200,00 €	3.200,00 €
5	Δημιουργία εγχειριδίου	1.970,00 €	2.717,00 €	2.474,00 €	2.387,00 €	1.925,00 €	2.387,00 €
6	Εκπόνηση και διάθεση φυλλαδίων	1.439,00 €	1.762,00 €	1.635,00 €	1.612,00 €	1.300,00 €	1.612,00 €
7	Αμοιβές εισηγητών	4.312,00 €	5.075,00 €	5.088,00 €	4.825,00 €	4.825,00 €	4.825,00 €
8	Κάλυψη κόστους χώρων διεξαγωγής	980,00 €	1.201,00 €	1.167,00 €	1.116,00 €	900,00 €	1.116,00 €
9	Τεχνική κάλυψη και φωτογράφιση	690,00 €	758,00 €	784,00 €	744,00 €	600,00 €	744,00 €
10	Προβολή έργου και διαφήμιση	1.096,00 €	1.338,00 €	1.286,00 €	1.240,00 €	1.000,00 €	1.240,00 €
11	Υπηρεσίες catering	1.345,00 €	1.608,00 €	1.511,00 €	1.488,00 €	1.200,00 €	1.488,00 €
		28.618,80 €	33.622,00 €	32.421,20 €	31.554,00 €	27.000,00 €	31.554,00 €